

Maš tednik

Kveoi

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

LETO XIV./STEVILKA 23

CELOVEC, DNE 7. JUNIJA 1962

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

CENA 2.— ŠILINGA

Birma je tu! Najbolje kupite ure, nakit pri urarskem mojstru

Gottfried Anrather

KLAGENFURT,
Paulitschgasse 9

Strokovna delavnica
za popravila

Koncert slovenske gimnazije v Celovcu:

Pet let rasti in uspehov!

Velika dvorana Delavske zbornice v Celovcu je bila zadnje nedeljo popodne premajhna, da bi sprejela vse, ki bi radi prišli na koncert državne realne gimnazije in gimnazije za Slovence v Celovcu. Prenapolnjena največja dvorana v Celovcu je bila tokrat priča požrtvovalnega in živahnega dela naših profesorjev in naše srednješolske mladine. Vsakoletna zaključna šolska prireditev te ljubljene ustanove za vzgojo slovenske srednješolske mladine je postala že prava narodna manifestacija, ki vedno znova združuje v ljubezni do naše mladine vse, ki jim je pri srcu lepota slovenske besede in pesmi.

Letošnja slavnostna prireditev slovenske gimnazije je bila še posebno pomembna. V jeseni namreč poteče pet let, odkar so se prvič odprla našim gimnazijcem vrata v lastni gimnaziji. Tako z letošnjim šolskim

najožjega delokroga. Tako daje ta zavod svojemu ljudstvu dovolj zagotovil, da sme z zaupanjem in ponosom gledati na bodočnost.

Druga posebnost letošnjega koncerta naše šolske mladine pa je bila, da so dijaki presenetili svojega gospoda ravnatelja dr. Tischlerja in navzoče gledalce in svojemu ljubemu predstojniku čestitali za njegovo 60-letnico rojstva. Spontano navdušenje je dijake in gledalce tako prevzelo, da ni bilo konca ploskanja. Poleg iskrenih čestitk je mešani zbor jubilarntu občuteno zapel pesem »Slovenec sem«. Tako je zadobila celotna prireditev še bolj slovesen značaj. Lepše prilike za naznanitev tega lepega jubileja tako zaslužnega jubilarnta bi si ne mogli želeli, kakor je bila nedeljska prireditev; saj so mu to presenečenje pripravili prav njegovi najljubši, to je študenti,

skega sveta, ki se je letos v tej svoji lastnosti prvič udeležil naše prireditve, g. vladnega svetnika g. Justa s soprogo. Ta posebni pozdrav pa ne velja samo njemu osebno, marveč njegovemu oddelku, ki ima izpolniti na Koroškem zgodovinsko nalogo in upamo, da jo bo izpolnil.

Vas drugih, prijatelji, pa ne bom osebno pozdravljal, marveč vam vsem prožim roko in se vam zahvaljujem.

Kakor smo na šoli teh pet let pridno delali, tako bomo delali tudi zanaprej, da vam bomo v enem letu predstavili svoje prve maturante in s tem izpopolnili šolo v popolno gimnazijo.

Ne morem pa preko tega, da se ne bi danes izrecno zahvalil vsem dobrotnikom naše šole in naših dijakov. Mnoge poznam, ki s svojimi prispevki omogočajo pridnim dijakom študij, ki bi brez te pomoči ne mogli v srednjo šolo: vsem tem prisrčno Bog plačaj! Je pa tudi dosti dobrotnikov, katere ne poznam osebno, tudi njim prisrčna zahvala. Na ta dan pa moram tudi izreči zahvalo prosvetnemu ministrstvu za študijske stipendije, zahvalo moram izreči deželni vladi, ki razmerno velikemu številu dijakov podeljuje letno študijsko pomoč, in prosim g. deželnega glavarja, da bi nam tudi zanaprej ohranil to naklonjenost. Enega dobrotnika pa moram imensko imenovati. Vsako leto seže v žep in se spomni naše šole in naših dijakov z večjo vsoto. To je gospodična Adela Gril. Vam, draga Adela, ki nimate svojih otrok, priporočam dijake, bodite naši šoli častna mati.

Spomniti pa se moram ob tej priložnosti tudi odgovornega dela v dijaških domovih. Skoraj iz trte so jih izvili, ko je bila potreba mladim nuditi strehe in oskrbe. Pri tem svojem velikem delu bi zaslužili tudi deželne in državne podpore.

In na eno posebnost naše šole pa moram še opozoriti. Sam izhajam iz kmečke hiše in vesel sem, da danes vodim šolo, na kateri je 100 otrok iz kmečkih družin in nad 80 otrok iz delavskih družin. Tu prihaja novo zdravje v naše žile.

Po končanem nagovoru so se hitro vrstile točke po napovedanem programu. Spored je bil zelo pester in prepletala se je pesem z deklamacijami, vmes pa še kaj za dobro voljo. Pevski del prireditve je bil najbogatejši in z lepim podajanjem ter občutenim predvajanjem vedno bolj ugal. Nekaj svojevrstnega so bile telovadne točke fantov in deklet, kar je dajalo večjo pestrost prireditvi. Pa tudi recitacije v obeh deželnih jezikih so bile skrbno podane in ves spored je tvoril prav lepo celoto in pokazal, kako obširno je področje udejstvovanja v današnji šoli.

V prostorih pred dvorano v Delavski zbornici je mladina slovenske gimnazije (Nadaljevanje na 4. strani)

letom zaključuje gimnazija svoj petletni trud in se veseli uspehov, ki so vsekakor zelo razveseljivi. Danes je postala slovenska gimnazija v Celovcu učni zavod, ki si je s trdim delom pridobil ugled daleč preko

za katere se gospod ravnatelj ves žrtvuje. Ob tej priliki je dijakinja tudi prečitala pismo prosvetnega ministra dr. Drimmla, ki je čestital jubilarntu k njegovemu jubileju.

Govor g. ravnatelja dr. Joška Tischlerja

Ko se je ob napovedani uri napolnila dvorana, je gospod ravnatelj dr. Tischler otvoril proslavo in takole nagovoril navzoče:

Spoštovani rojakli!

V imenu mladine, v imenu profesorskega zbora in v svojem imenu vas vse, ki ste se v tako izrednem številu odzvali povabilu, prisrčno pozdravljam.

Če se ob petletnici toliko gratulantov pojavi, je to dokaz, da vi vsi razvoj in delo te vaše šole z veliko skrbjo in veliko ljubeznijo spremljate, je dokaz, da ima ta šola veliko več prijateljev in somišljenikov, kakor navadno mislijo. V petih letih je ta šola ob vašem zaupanju zrasla v čilega mladeniča, ki je odložil vsak strah, ki je sposoben, da stopi tudi pred javnost, čeprav ne najde zaslužnega priznanja. Današnja prireditev naj bo tudi vam, dragi starši, zahvala, da ste zaupali svojo mladino tej šoli in tudi dokaz, da ste prav storili.

Izredno nas vse veseli, da smemo ob današnjem družinskem prazniku pozdraviti v naši sredi najvišjega predstavnika dežele g. deželnega glavarja Wedeniga s soprogo. Pozdravljam prav prisrčno osebne zastopnika prevz. škofa dr. Köstnerja

g. prelata in našega nadzornika za verouk g. dr. Blümla. Pozdravljam našega vsakoletnega gosta na naši šolski prireditvi gen. konzula Jugoslavije g. Borisa Trampuža s soprogo in ostalimi člani konzulata. Toplo pozdravljam koroškega deželnega nadzornika g. dvornega svetnika dr. Arnolda s soprogo, gospoda strokovnega nadzornika za glasbo g. dr. Schmidla s soprogo. Poseben pozdrav pa velja danes predstavniku manjšinskega oddelka koroškega deželnega šol-

Dr. Joško Tischler 60-letnik

Ob 60-letnici rojstva čestitajo neumornemu narodnemu delavcu vse organizacije slovenskega katoliškega tabora na Koroškem, ki so se po prizadevanjih našega jubilarnta z ustanovitvijo Narodnega sveta koroških Slovencev še tesneje strnile, da ohranijo narodu katoliško in slovensko tradicijo. Dr. Joško Tischler nam je in ostane zgled neuklonljivega borca za doseg enakopravnosti v deželi. Bog ga živi!

Naš jubilarnt je Timčjan, kot to sam s ponosom izpove. Je rodom iz Hanželnove družine, oče mu je bil Mokrijan, sorodnik našega svoječasne poslanca Ivana Starca. Ko se je mladi Jozef podajal prvič v srednjo šolo, mu je dal oče na pot zlata vredne besede: »Jozef, priden bodi, pa rad žebraj!« In te besede so vodile mladega dijaka skozi gimnazijo in dunajska univerzitetna leta do izbranega poklica srednješolskega profesorja. Hospitiral je mladi učitelj v Celovcu, nakar je bil nameščen na gimnaziji v Fürstenfeldu. Medtem si je izbral življenjsko družico prav tam, kjer se družita Kanalska dolina in Zilja, v Sovčah pri Požlepu. Iz Fürstenfelda so ga nato premestili na beljaško gimnazijo. Nacisti so njega in družino pregnali v Bregenz, od kod se je vrnil z našimi izseljenci vred leta 1945 v domovino. Po kratki profesuri na celovski realni gimnaziji je prevzel vodstvo novoustanovljene državne gimnazije in realne gimnazije za Slovence, katere ravnatelj je tudi še danes.

Jubilarnt prvači ne samo v poklicnem ustvarjanju, marveč tudi v narodnem življenju. Vedno je stal v prvih vrstah, pa naj gre za kulturno delo ali politični nastop. Tako je postal vzor premnogim našim mladim vrst, ki kot on nekoč iščejo življenjskih idealov. Ves svoj trud in vse svoje žrtve je posvetil Bogu in domu in tako dobesedno izvedel očetovo naročilo.

Kličemo mu iz srca: Še na mnoga leta!

Glückwunschsreiben des Herrn Unterrichtsministers

Anlässlich des 60. Geburtstages des Herrn Oberstudienrates Dr. Josef Tischler richtete der Bundesminister für Unterricht Dr. Heinrich Drimmel an den Direktor des slowenischen Gymnasiums in Klagenfurt folgendes Glückwunschsreiben:

Sehr geehrter Herr Oberstudienrat!

Es ist mir zur Kenntnis gekommen, daß Sie, sehr geehrter Herr Oberstudienrat, am 8. Mai d. J. Ihr 60. Lebensjahr vollenden werden.

Ich beglückwünsche Sie aus diesem Anlaß und danke Ihnen für die treuen Dienste, die Sie der Republik Österreich bisher geleistet haben.

Mit den besten Grüßen

Dr. Drimmel.

Dank an Unterrichtsminister Dr. Drimmel

„Herr Bundesminister!

Zur Feier des 5-jährigen Bestehens des Bundesrealgymnasiums und Gymnasiums für Slowenen in Klagenfurt sind in der Arbeiterkammer über 1000 Eltern und Gönner der Schule versammelt. Sie alle danken Ihnen für Ihre Tat vom 9. Mai 1957 und bitten um wohlwollende Förderung der Anliegen dieser Schule.

Dr. Josef Tischler,
provisorischer Leiter.

SLIKE:

Zgoraj: mešani zbor gimnazije poje v dvorani Delavske zbornice.

Spodaj levo: sedmošolec Greiner Hubert in Travnik Breda izvajata svojo koncertno točko.

Spodaj desno: dijaki čestitajo g. ravnatelju.

Politični teden

Po svetu . . .

Zima v poletju

Velik del Evrope je minuli teden zajel mrzel val, ki nam je prinesel mraz, kakršnega ne pomnijo ljudje v tem letnem času; saj je v mnogih mestih Evrope celo snežilo in temperature so padle za skoro 15 stopinj pod letno normalo. Nekaj podobnega se je pa v teh dneh tudi dogajalo na politični pozornici; opažati je neki zastoj in veliki državniki so zelo zaposleni s problemi, ki zadevajo njih lastne države.

Skrbi Hruščeva in Kennedyja

Sovjetski premier Hruščev, se zdi, ima dovolj posla, da uravnovesi domača gospodarska vprašanja in upostavi čim večjo politično enotnost mednarodnega komunizma. Temu bi naj tudi služila konferenca, katero je predsednik Hruščev sklical za 6. junij in pri kateri — po poročilih moskovske »Pravde« — razpravljajo o problemih gospodarskega sodelovanja dežel vzhodnega bloka. Po poročilih pa na tej konferenci, na kateri so zbrani predstavniki komunističnih strank vzhodnega bloka, ni zastopnikov Kitajske in Albanije, kar potrjuje, da spor v komunistični družini narodov še ni poravnal.

Pozornost sveta je vzbudila tudi napoved premiera Hruščeva, da bodo morali v Sovjetski zvezi dvigniti cene za razna živila do 30 odstotkov. Ta ukrep je Hruščev opravičil z ugotovitvijo, da »nikakor ne smejo znižati izdatkov za obrambo, kar bi želeli sovražniki socializma«. V tolažbo pa je istočasno ljudstvu ponovno napovedal, da bo v kratkem na sovjetskih tržiščih vsega dovolj.

Tudi ameriški predsednik Kennedy ima dovolj skrbi, ki mu jih povzročajo zavezniki. Pa tudi notranja vprašanja ga dovolj zaposlujejo. Posebno je moral zastaviti ves svoj vpliv, da je pomiril duhove, ko je pred dnevi nenadoma globoko padla vrednost delnic na ameriških bankah, kar je imelo slabe odmeve tudi v Evropi.

Na drugi strani pa je predsednik Kennedy zopet dokazal, da že prav dobro razume umetnost »hladne vojne«, ko je z odločno gesto dosegel premirje na daljnem Vzhodu. Na prošnjo Tajske — na podlagi medsebojne pogodbe — je poslal tja nekaj ameriškega vojaštva in posledice so bile takoj vidne: naglo napredovanje komunističnih čet je bilo ustavljeno. Medtem pa bi se naj pogajali o sestavi nevtralne vlade. Toda čudne navade morajo vladati v teh daljnih deželah! Medtem ko je dežela v nevarnosti, da postane plen komunizma, se med seboj sprti sorodniki — trije princi — lahkomišlono sprehajajo po svetu; prav najglavnejši, ki bi moral postati nevtralni predsednik vlade, ponuja po Franciji svojo hčerko v žnitev in nadzira gradnjo svoje vile v Nici. — Amerika zelo želi, da pride do nevtralne vlade, čeprav obstaja možnost, da bi v njej imeli premoč komunistom naklonjeni elementi. Ako namreč ne pride do sporazuma in sestave nevtralne vlade, ki bi bila po mednarodnih dogovorih obvezana voditi nevtralno politiko, bo gotovo prišlo do popolne zasedbe od strani komunistov, kar bi bilo seveda neprimerno slabše.

Anglija in EWG

Evropsko ozračje otežkočajo problemi gospodarskega in političnega sodelovanja zahodnih držav. Različno gledanje Francozov in Angležev oziroma Amerikancev na politično poslanstvo Evrope zelo zavira gospodarsko združitve posameznih držav v okviru EWG; med njimi ima največ težav Anglija z svojimi članicami kraljestva. Prav v ta namen se je angleški predsednik Mac Millan mudil te dni v Parizu, da tam s predsednikom De Gaullem razpravlja o najbolj perečih vprašanjih, kot so vstop Anglije v skupno evropsko tržišče, združitve in obramba Evrope in podobno. Kot pravi uradno poročilo, so bili medsebojni pogovori zelo uspešni zlasti glede vstopa Anglije v EWG, čeprav je še mnogo odprtih vprašanj predvsem zaradi množice izvenevropskih držav, ki so tesno politično in gospodarsko povezane z Veliko Britanijo; izmed teh zlasti Kanada, Avstralija in Nova Zelandija. Kot protiuslugo za De Gaullovo razumevanje za težave Anglije v vprašanjih vstopa v EWG pa bi Anglija posredovala, da bi bila Francija pritegnjena v krog atomskih velesil.

Premirje v Alžiru

V Alžiru je nekaj dni vladalo premirje, ali boljše odmor v blaznem uničevanju

življenj in premoženj Alžircv. OASovci so verjetno že uvideli, da je njihovo početje obsojeno na skorajšnji polom in da so si s svojim brezvestnim divjaštvom nakopali obsodbo vsega kulturnega sveta. Mila obsodba bivšega generala in voditelja uporniškega gibanja OAS je sicer za trenutek dala upanje OASovcem, da ima njih gibanje več somišljenikov, a odločnost De Gaulle jih je kmalu preverila o nasprotnem. Zato so baje skušali OASovci priti v stik z alžirskimi predstavniki in se tako zopet uveljaviti kot predstavniki alžirskih Francozov, za katere so zahtevali trdna poročstva za njih varnost v novi alžirski državi. Verjetno so tudi računali, da bi ob uspešnih tovrstnih pogajanjih tudi za sebe našli kako ugodno rešitev. Toda do pravih pogajanj ni prišlo in OASovci so napovedali, da bodo znova začeli z grozodejstvi.

. . . in pri nas v Avstriji

Katoliški shod

Vsakih deset let obhajajo avstrijski katoličani svoj katoliški shod. Zadnji tak shod se je vršil leta 1952 na Dunaju, letos pa je doletela ta velika čast častljivo nadškofijo mesto Solnograd. Pred desetimi leti se je na Dunaju zbrala velika množica vernikov iz vseh dežel Avstrije, tokrat pa se je zbralo okrog 2500 zastopnikov delegatov katoliških ustanov in organizacij, ki so v dneh od 1. do 3. junija v delovnih skupinah reševali vprašanja, ki se tičejo krščanskega življenja na privatnem in javnem sektorju.

Višek proslav katoliškega shoda v Solnogradu je bila zaključna proslava v mogočni dvorani novega Doma slavnostnih iger. Udeležili so se te proslave zvezni kancler dr. Gorbach, več ministrov, deželni glavarjev in drugih odličnikov, med cerkvenimi dostojanstveniki pa so bili kardinal dr. König, nadškof dr. Rohrer in škofje dr. Köstner, msgr. Lazlo, dr. Schoiswohl ter papeški nuncij nadškof Rossi. Zborovanje je pozdravil kardinal dr. König; poudaril je važnost katoliškega shoda, ki pa mora zaorati globoke brazde, iz katerih bo v bodočnosti rastle bujno krščansko življenje. Zato je treba ustanoviti stalni

odbor, ki bo skrbel za uresničenje resolucij shoda. Programatični govor pa je imel predsednik Katoliške akcije v Avstriji, ravnatelj dr. Hans Kriegl. V jedrnatih besedah je nakazal zahteve katoličanov v javnem življenju z ozirom na vzgojo, družino, zakon, javno moralo, kulturo, socialno ureditev, gospodarski napredek, javne ustanove državne podpore in podobno. Vse delo teh zborovanj je bilo pod geslom: »Ne pustite, da ugasne Duh božji!«

Blagostanje brez moke in mleka

V avstrijski prestolici je pred tednom zmanjkalo po trgovinah moke. Pa pravijo, da imamo vsega v izobilju; kar pa tudi drži. Prav zaradi tega je zmanjkalo moke, ker ob izobilju tovrstnega blaga ostane cena moke nizka, za današnji splošni porast cen mnogo prenizka.

Pri nas na Koroškem pa imamo težave s cenami mleka. Že nekaj časa se zastopniki kmetov trudijo, da bi dosegli za mleko boljše ceno. Toda pravih uspehov ni bilo; z nekaj obljubami pa se tudi končno niso mogli zadovoljiti. Že prejšnji teden so zato zagrozili s stavko. In res je do take stavke prišlo minuli petek. Kmetje so se skoraj polnoštevilno odzvali pozivu, ki je klical na stavko; tako je na Koroškem bilo na dan stavke zbranega le nekaj manj kot 700 litrov mleka, dočim ga navadne dneve zberejo okrog 270.000 litrov.

Stavka je trajala samo en dan. Bila je to prva tovrstna akcija koroških kmetov in pokazalo se je, da znajo biti tudi kmetje disciplinirani v boju za njih pravice. Ob stalnem porastu cen vsem drugim življenjskim potrebščinam, zlasti industrijskim produktom, je prav, da je tudi kmetovo delo deležno pravične plače.

Kaj pa sezona . . . ?

Za Koroško zelo važno gospodarsko vprašanje so tudi letovišča oziroma letoviščna sezona. Tujski promet prinaša namreč letno lepe denarce v našo deželo. Toda letošnji mraz, ki grozi, da bo še v juniju moril rože in cvetje, ne obeta nič dobrega. Predsezona, ki je druga leta privabila že kar lepo število tujcev v deželo, je letos vobče odpadla. Mesec junij je že in hoteli so še prazni skoraj. . . Je pač tako, kot pravi pregovor: »Češnje se pač ne trgajo vsak dan . . .«

Z manjšinskega kongresa v Flensburgu

Federalistična unija evropskih manjšin je imela letos svoj kongres od 30. maja do 2. junija v Flensburgu. Flensburg je mesto v Schleswig-Holsteinu s približno 100.000 prebivalci. Na kongresu je bilo zastopanih 23 manjšinskih organizacij iz devetih evropskih držav, kongresa pa se je udeležilo 100 oseb. Koroški Slovenci je zastopal predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko.

Župan mesta Flensburg, dr. Leon Jensen je izrazil posebno veselje nad tem, da je kongres evropskih manjšin ravnó v tem obsejnem mestu. Kajti tu se more vsak na licu mesta prepričati o dobrem sožitju Nemcev in Dancv. Leta 1920 je namreč po glasovanju bila meja med Nemčijo in Dansko potegnjena tako, da žive danes v obsejnem pasu Nemčije poleg Nemcev tudi Danci, na obsejnem ozemlju Danske pa tudi nemška narodna manjšina. Dr. Jensen je dejal: »Na naših prilikah smo dokazali, da se dajo vzorno rešiti manjšinska vprašanja. Rešitev je živ dokaz tega, kaj bi se dalo drugod v Evropi ukreniti za narode in manjšine.«

Predsednik Federalistične unije evropskih manjšin, državni poslanec Hans Schmidt je opozoril na svojo lanskoletno izjavo v Brügge, ko je dejal, da bi bilo za Evropo v veliko škodo, če bi morala pogrešati pestro narodnostnih skupin in naj bi bile številne še tako majhne. Danes pa je treba dostaviti, da posamezne države sicer veliko prispevajo za združitve Evrope. Vedno bolj pa se bodo morali njih predstavniki zavedati, da pomeni na dolgi rok mnogoličnost narodov in narodnostnih manjšin ter skupin notranjo moč. Če bi podvrženi duhu materializma dopustili, da manjšine počasi zamrejo ali pa bi jih celo zatirali, bi to povzročilo razpoke v temeljih evropske skupnosti.

Poslovno poročilo je podal na kongresu generalni tajnik Federalistične unije evropskih manjšin Povl Skadegard. Dejal je, da se položaj manjšin v preteklem letu ni izboljšal. Še vedno je nerešeno južnotirolsko

vprašanje, a tudi drugod položaj manjšin še ni boljši. V to vrsto spada tudi vprašanje koroških Slovencev. Meseca oktobra preteklega leta se je bavil osrednji odbor Unije na svoji seji na Dunaju s tem vprašanjem ter se izrekel v posebni resoluciji na avstrijsko vlado proti takozvanemu ugotavljanju manjšine. Generalni tajnik Skadegard je dejal, da bi izid ne prikazal dejanskega stanja. Misli si morem, da bi se v občinah z majhnim številom Slovencev ti zaradi gospodarskih ali drugih ozirov pri glasovanju ne upali priznati za Slovence. Nam v severni Evropi (Skadegard je Danec) se zdi vsekakor čudno, na tak način uradno ugotoviti manjšino. V obsejnem ozemlju Schleswig-Holsteina bi bilo nemogoče, da bi uradni krogi zahtevali, naj se prebivalci priznajo z glasovnico k manjšini. Tu ima vsaka etnična skupina, ali je velika ali majhna, v okviru šolske zakonodaje svoje šole. Ugotavljanje manjšine bi nalletelo pri nas na močan odpor.

»O ureditvi manjšinskega vprašanja v obsejnem ozemlju Schleswig-Holsteina« je govoril generalni konzul Danske v Flensburgu, profesor dr. Troels Fink. Vprašanje je urejeno na podlagi sporazuma med Nemčijo in Dansko. V posebnih izjavah, ki sta bili podani leta 1955 v Bonnu in Kopenhagenu, so pravice nemške in danske manjšine jasno določene. Tako Nemci kot Danci so s sedanjo ureditvijo zadovoljni. Danska manjšina ima v Nemčiji 80 osnovnih šol. Po učnem načrtu je na prvi in drugi šolski stopnji danščina učni jezik. Od 3. šolske stopnje dalje je tudi nemščina 6 ur tedensko učni jezik. Poleg tega imajo Danci še 3 srednje šole (neke vrste nižja gimnazija), svojo ljudsko visoko šolo in gimnazijo. Na omenjenih šolah je vpisanih 4.500 danskih otrok. Izdajajo pa 2 dnevnik, enega v danskem in enega v nemškem jeziku. Manjšina šteje 100.000 pripadnikov, nemška manjšina na Danskem pa 40.000. Ta manjšina ima 32 osnovnih šol, 1 gimnazijo in 1 ljudsko visoko šolo. 1500 učencev je vpisanih na nemških manj-

Franc Saleški Finžgar je umrl

V soboto, dne 2. junija je umrl v 91. letu starosti veliki slovenski pisatelj FRAN SALEŠKI FINŽGAR. Odkar je šel v pokoj, je živel v svoji hiši na Mirju v Ljubljani. Kljub visoki starosti je še vedno pisal in urejeval svoje številne rokopise, ki še čakajo objave. Pri tem delu ga je dohitela božja poslanka smrt in ga odvzela ljudstvu, ki mu je dolžno hvaležnost za njegovo velikansko kulturno delo.

Fran Saleški Finžgar je bil rojen 9. februarja 1871 na Breznici na Gorenjskem kot sin malega kmeta, ki je bil tudi krojač. Ljudsko šolo je obiskoval v Radovljici, srednjo šolo pa v Ljubljani, kjer je tudi dokončal bogoslovne študije. V dušnem pastirstvu je deloval z veliko gorečnostjo in ljubeznijo do svojega ljudstva. Udejstvoval se je kot kulturni, prosvetni in gospodarski vodnik ljudstva povsod, kjer je pastiral kot kaplan ali kot župnik. Tako ga je vodilo službeno poslanstvo po vseh pokrajinah ljubljanske škofije, dokler ni končno postal župnik v trnovski fari v Ljubljani. Nekaj pred drugo vojno je stopil v pokoj in se povsem posvetil kulturnemu delu in pisateljevanju.

Finžgarjevo pisateljsko delo sega v leto 1892 in se je nato hitro razvijalo. Začel je z mladinsko književnostjo in že kot bogoslovec napisal nekaj povesti (Gozdarjev sin). Zgodaj je začel tudi pisati v »Dom in svet«, kjer je bilo večina njegovih del objavljenih. Njegovo ljudsko pripovedništvo se je že bujno razvijalo v letih okrog 1900, ko je nastal tudi znani »Divji lovec«. V letih 1906-7 pa je izhajal v »Domu in svetu« njegov zgodovinski roman iz časov naseljevanja Slovanov na Balkanu »Pod svobodnim soncem«.

V letih tik pred prvo svetovno vojno je Finžgar objavil zopet nekaj novih del, n. pr. avtobiografsko povest »Student naj bo«, realistično zgodbo »Dekla Ančka« ter obe ljudski igri »Naša kri« in »Veriga«. Obilo snovi pa so mu zlasti dali doživljaji med vojno in tedaj so nastala dela, kot so »Prerokovana«, »Boji«, »Kronika gospoda Urbana« in »Polom«.

Po vojni je Finžgar nekoliko omejil svoje pisateljevanje; prva leta je izšla samo njegova igra »Razvalina življenja«. Le nekaj večjih povesti je še napisal kot leta 1925 povest »Beli ženin« in dve leti pozneje še povest »Strici«. Tik pred drugo svetovno vojno je izdal še »Gospoda Hudournika« ter leta 1944 štiri pravljicne zgodbe pod naslovom »Makalona«. Za večer svojega življenja pa je še napisal svoje spomine »Iz mladih dni«.

Vmes je neumorno sodeloval pri mladinskih, družinskih, dijaških in literarnih listih ter revijah. Kdo bi v njih preštel vse Finžgarjeve prispevke! Poleg tega je bil dolga leta glavna opora celjske Mohorjeve družbe in od leta 1938 tudi redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Fran Saleški Finžgar je gotovo eden največjih slovenskih pisateljev, eden najboljših oblikovalcev slovenske besede in najzvestejših sinov slovenske zemlje. Njegova dela bodo še dolga desetletja najbolj priljubljeno čtivo slovenskega vernega človeka in bodo zavzemala častno mesto v privatnih in javnih knjižnicah slovenskega človeka.

šinskih šolah. Nemci izdajajo na Danskem 1 dnevnik. Ljudska visoka šola v Tinglevu, ki so si jo mogli udeleženci kongresa ogledati, je nadvse moderno urejena in je vprašanje, če ima še kje v Evropi kaka manjšina razen Dancv v Nemčiji tako vzorno kulturno žarišče.

O odnosu države do manjšin v deželah tako zvanega »Socialističnega tabora« je govoril vodja znanstvenega oddelka za vzhodno pravo dr. Georg Geilke. Govornik je obširno razpravljalo o ureditvi manjšinskega vprašanja v Sovjetski zvezi, Romuniji, Bolgariji, Jugoslaviji, v Albaniji, na Ogrskem, v Čehoslovaški in na Poljskem.

Na kongresu so podale posamezne manjšine tudi situacijska poročila. Dr. Inzko je dejal, da smatrajo koroški Slovenci reševanje manjšinskega vprašanja v obliki rednih razgovorov med predstavniki vlade in manjšine kot primeren način za doseglo zadovoljive ureditve vprašanj, ki izvirajo iz obveznosti avstrijske državne pogodbe. Le obojestransko bo možno še odprta vprašanja v okviru šolstva, zadeve uradnega jezika in dvojezičnih napisov rešiti. Slovenci, ki so zvesti Avstrijci, bodo znali ceniti ureditev v evropskem duhu, ki jo bo narekovala resnična strpnost.

V okviru kongresa je bilo tudi več sprejemov, na družabnem večeru pa je nastopila tudi folklorna skupina gradiščanskih Hrtvatov z narodnimi plesi in melodijami. Letošnji kongres smatrajo za najbolj uspešen izmed vseh povojnih kongresov Federalistične unije evropskih manjšin.

Za binškoži:

Cerkev in različni jeziki

Pred dobrim letom je izšla v Univerzitetni založbi v Parizu obširna knjiga Jožefa Comblina »Teologija miru«. Cerkevno dovoljenje je dala zanjo pariška nadškofija. Ko govori o miru med narodi, obravnava v več poglavjih odnos Cerkve do narodov v luči evangelija.

Za binškožne dni omenimo nekaj misli iz te zanimive knjige!

V poglavju o Cerkvi in raznovrstnih narodih berejo, kako sv. pismo nove zaveze omenja različnost ljudstev, raztresenih na zemlji.

»Če je Cerkev bistveno ena in mednarodna, ali bolje rečeno nadnarodna, pri tem ne zanemarija in ne prezira različnosti ljudstev. V Kristusovi cerkvi ni nasprotstva med edinstvo in raznovrstnostjo... Ona je zbor konkretnih ljudi, takšnih, kot so. Preden je zbor posameznikov, je namreč zbor ljudstev. Vsak človek vstopi vanjo kot predstavnik svojega ljudstva. Ta bistveno socialna perspektiva v sv. pismu prevladuje. Jasno je, da ne pušča v nemar posebnega smotra slehernega človeškega bitja. Toda predvsem daje sv. pismo zaokroženo vizijo smotra celote ljudi. In ljudje so pa zbrani v skupnostih, v ljudstva. Sv. pismo računa v ljudstvu, narodi (ethnos).

Ko ljudje stopijo v Cerkev, jim ni treba sleči s sebe, kar imajo kot pripadniki tega ali onega naroda posebnega. Cerkev bo združenje ljudi z vsemi najrazličnejšimi posebnostmi.

Prva različnost je različnost jezikov. Saj je jezik kot nekaka sinteza značilnosti katerega ljudstva. Zato se od babilonskega stolpa do apokalipse skozi vse sveto pismo večkrat problem različnosti jezikov. Ločitev jezikov je znak ločitve narodov in človeštva,

ki je po svoji krivdi izgubilo svoj smoter. Toda Bog bo združil vse jezike. V novem ljudstvu v novem Jeruzalemu in v tistem bogoslužju, ki ga sv. Janez napoveduje, bodo sodelovali vsi jeziki. Evangelij sam se bo oznanjal v vseh jezikih (Raz 5,9; 7,9). In sv. Janez nič ne pravi, da bi to novo ljudstvo naredilo kak nov jezik. Skrivnost edinstva Cerkve najdemo v popisovanju prvih binškožni ob prihodu Sv. Duha. Tisti dan so bili predstavniki raznih jezikov in, ko so začeli apostoli oznanjati evangelij, je Duh božji, ki je bil prišel nadnje, dal, da je vsak poslušavec slišal govoriti apostole njegov jezik. Vsi jeziki so razglašali blagovest božjo in dajali hvalo Bogu. Duh božji zna iti preko nasprotstev različnosti jezika, ne da bi jo uničil. Ta binškožni dogodek je imel nalogo pokazati, kaj bo poslanstvo Cerkve v teku stoletij: združevati vse jezike v istem evangeliju in v istem duhovnem bogoslužju. Cerkev ne bi bila zares Kristusova in ne bi dovrševala smotra človeštva, če bi ne bilo vse te različnosti in te množice jezikov.

»Krščanska edinstvo ne predpostavlja nikakega prikrivanja narodnih posebnosti, ker ti dve stvari nista istega reda. Kar je bistveno za Cerkev, ne pripada kot bistveno nobenemu narodu in tudi ne najde več sorodnosti v tem ali drugem narodu.«

»Cerkev, to je Kristus in vera, in to je nekaj povsem drugega kot narodne kulture. Edinstvo Cerkve, to je Kristus in vera, in vidna sredstva te edinstvi sta škofovstvo in rimska Cerkev. Od teh pa ne eno ne drugo ni last nobenega naroda.«

Naj bi po teh načelih živeli mnogi okoli nas, ki se štejejo, da so kristjani in hočejo veljati za katoliške in cerkvene!

trudnem, upehanem ali pri veselem in živahnem človeku, nadalje pri slabo razpoloženem ali razdraženem človeku, kot končno tudi pri lačnem ali sitem človeku.

Ljudje, ki so muzikalni, občutijo glasbo drugače kot muzikalno nenadarjeni, zdrav človek pa zopet drugače kot bolan.

Akustični dražljaji, glasbeni komadi, spevoigre pa lahko vplivajo tudi negativno, torej slabo na razpoloženje, oziroma na telesne organe. Mnogi dražljaji slušnega živca udušijo s svojo jakostjo, s svojim trajanjem ter pogostostjo ponavljanja duševna dogajanja. Glasbeni dražljaji pa sprožijo večkrat tudi nevrotična obolenja, kot so glavobol, bljuvanje, potrtost, zavrtost itd.

Ropot in hrupna godba, ki jih dojemata človek pri delu, na cestah in javnih trgih,

oslabita zmogljivost opazovanja in ovirata koncentracijo misli, kar je večkrat vzrok nezgod. Nadalje motita delovno zmogljivost in kakovost dela.

Motnje, ki izvirajo iz izvajanja nepriemernih glasbenih zvokov, ki žalijo uho, ne najdemo le pri poslušavcih, ampak tudi pri izvajalcih take glasbe.

Skupno delo zdravnika in glasbenika lahko ustvari mnoge možnosti v prid zdravstvu. Skupaj lahko pobijata uspešno zle posledice glasbenih dražljajev, oziroma jih lahko preprečita.

Končno bi bilo tudi želeto, da bi si zdravniki in glasbeniki še bolj kot dosedaj prizadevali, uporabljati smotrno pomirjujoči vpliv glasbe v blagor zdravih, oziroma bolnih ljudi.

Hipnoza v kriminalistiki

Psihoterapevt dr. Levendula, profesor v Zdravnih državah (USA), je priredil 20 mladim policistom vajo na znanstveni postopek pri policijskem delu. Govorili so o težavah, ki se pojavljajo, kadar hočemo zvedeti od prič to, kar so dejansko videle.

Za dr. Levendulo sta sedeli, obrnjeni k poslušalcem, dve stenografki. Policisti in povabljeni predavatelj sledili pazljivo, a brez posebnega zanimanja. Pri pisalni mizi je ob stenografistkah sedel sodni izvedenec dr. Gerber.

Nenadoma je nastal nemir in dr. Levendula se je hitro obrnil, da vidi, kaj se godi za njim. Dve stenografistki sta se kregali in si že čez trenutke bili v lasih zaradi ročne torbice. »Roke proč od moje torbice!« je kričala plavalaska. »Okrasti me hočete!«

»Ni res,« se je odrezala temnolaska, »iskala sem samo vaš vžigalnik. Pustite me!«

Začeli sta se obdelavati in v temnolaskinih rokah se je nekaj zasvetilo. Zamahnila je, plavalaska je zakričala, se prijelja za levo stran in se zgrudila na divan.

»Moj Bog, kaj sem storil!« je zakričala temnolaska in planila skozi vrata ven.

Še preden so se prisotni pomirili, je dr. Gerber potrkal po mizi in prosil za posluš. »Tó,« je rekel, »je bila samo igra. Nobelega razburjenja, prosim. Kar ste videli, je bila igra, ne pa resničen umor. Šlo je za poskus. Počakajte hip, predavanje vam bo takoj nudilo nekaj novega.« Potem je prosil, dr. Lavendulo, naj nadaljuje s predavanjem. — Ta je povedal, da je bil »umor« izveden po skrbno preštudiranim rokopisu. Zdaj je hotel vedeti, koliko podrobnosti si je kdo o »umoru« zapomnil. Omenil je, da bi utegnila pomagati tudi hipnoza.

Prijavilo se je pet policistov za enkratni poskus. Dr. Levendula jih je najprej prosil, naj napišejo vse, kar so videli — tako, kot bi storili v vsakem navadnem policijskem poročilu. Potem jih je hipnotiziral. Ko so se zbudili, so pripovedovali svoja opažanja v magnetofon. Zatem so jih ponovno hipnotizirali in zdaj so dali izjave

v hipnotičnem stanju. Končno jih je zbudil in prosil, naj vsak svoje poročilo še enkrat napišejo.

Čim večkrat so šli policisti skozi te ugotovitve, presenetljiveje se jim je spomin bolj šal. Dr. Gerber in dr. Levendula sta primerjala oboje pismenih poročil. Prva so bila vsa trezna, stvarna in nekoliko nedoločna. Nasprotno so druga vsebovala nekaj podrobnosti v zelo živahnem opisu. Vsem, ki se bavijo z odkrivanjem zločinov, je jasno, da so podrobnosti zelo važne.

Prepir obeh žensk, ugrabitev vžigalnika in petdolarskega bankovca, boj, ki se je končal s tem, da je ena ženska zabodla drugo z domnevni bodalcem — vse to je trajalo deset sekund.

Pred hipnozo je eden policistov napisal, da je bilo orožje podobno odvijaju; po hipnozi se je spomnil, da je imelo orožje rdeč ročaj, kar je bilo tudi res. Še druge važne podrobnosti se je spomnil: plavalaskina zgornja ustnica je imela neznačno brazgotino. Dalje, da je glavo naslonila na divan, ko se je zgrudila. Vse to je držalo.

Drugi policist je najprej povedal, da je bil zločin storjen z »neznanim predmetom«. Po hipnozi pa je napisal, da je »temnolaska potegnila iz torbice predmet, ki je bil videti na eni strani plosk, na drugi pa okrogel.« Rezila ni videl, pač pa svetlikanje, zaradi česar je menil, da je bil predmet poliran ali posrebrjen. Ta policist je vedel še to, da sta bila svinčnika obeh stenografistk rumena in z gumico na koncu. Menil je še, da je trajal boj približno deset sekund — torej je točno pogodil čas.

Tretji policist je po hipnozi vedel povedati stvari, kot bi bil prizor fotografiral, na primer, da je imela plavalaska dolge lase do ramen, lasje njene nasprotnice pa da so bili počesani navzgor. Čez uhelj naj bi ji viselo nekaj pramenov las.

Četrty policist je bil sposoben ponoviti besedni dvoboj žensk tako natančno, kot če bi bil besedilo sam sestavil. Peti policist je svojemu poročilu dodal, da so bili morilkini čevlji na prstih izrezani.

(Konec prihod.)

O vplivu glasbe na zdravstvo!

(Nadaljevanje in konec)

V teku 19. in 20. stoletja se pa vedno bolj množijo znanstveno zanesljiva poročila o zdravljenju bolnikov s pomočjo glasbe. Poslužujejo se je predvsem pri zdravljenju duševnih bolezni, nevroz, nespečnosti in pri motnjah govornih organov. Glasba omili tudi težave po narkozi. Po uporabi električnega šoka prav tako pripočajo glasbo kot blažilo bolečin in kot pomirjevalno sredstvo.

Pri pozvedovanju, kako vpliva glasba na človeka, moramo upoštevati 3 važne činitelje: Najprej je treba omeniti svojstvenost akustičnih dražljajev samih. S tem vprašanjem so se pečali že stari Grki, ki so pripisovali ritmu, melodiji, harmoniji in različnim tonskim načinom posebne učinke. Ta problem zanima tudi današnje raziskovalce, ki so dosegli naslednje:

Klasična glasba naj bi budila disciplino in aktivnost. Romantična glasba pa naj bi zopet omilila in pomirjevala različne vrste nevroz, to so živčna obolenja brez doka-

znih sprememb na živčevju; prav tako tudi skupine neprijetnih afektov, to je čustvenih znakov, potisnjenih v podzavest. Plesna godba naj bi zopet ublažila histerične kretnje.

Drugi činitelj, ki ga moramo upoštevati, so okoliščine, pod katerimi izvajajo glasbeniki kak glasbeni komad. Važno je, ali se nahaja poslušavec ali poslušavka v koncertni dvorani ali doma. Nadalje je pomembno, ali poslušata oseba glasbo med delom ali med počitkom.

Tretjo okolnost tvori poslušavec sam s svojimi telesnimi in duševnimi posebnostmi. Isti glasbeni komad, predvajan pod istimi okolnostmi, vpliva na kolerika drugače, kot na flegmatika.

Med kolerike sodijo ljudje, ki so lahko razdražljivi in se hitro razsrdijo. Flegmatiki so pa neka vrsta temperamenta, pri katerem se človek ne vznemirja zaradi vsake malenkosti in reagira na vse precej počasi. Učinek glasbe je prav tako različen pri

svareče razbijati: bum, bum, bum. Sledil je divji skok navzgor in utripajoče trkanje, okoli čela ga je stisnil železen pas in v možgane se mu je razlila omotičnost.

Njegov obupni pogum je odplaval velik val strahu. Kaj če ga žival napade, ko je tako oslabil? Postavil se je kolikor mogoče močito, stisnil nož in se zastrmel v medveda. Medved se je neokretno približal za nekaj korakov, se vzpel na zadnje noge in nekako preskušajoče zarenčal. Ko bi bil mož pobegnul, bi se bil pognal za njim; tó da mož ni zbežal. Navdajal ga je pogum, ki ga daje strah. Tudi on je divje, strašno zarenčal, in tako izrazil strah, ki je rodni brat življenja in se prepleta z najglobljimi življenjskimi koreninami. Medved je krenil v stran. Še vedno je grozeče renčal, a tudi njega je bilo strah skrivnostnega bitja, ki je stalo vzravvano in neustrašeno pred njim. Mož se ni premaknil. Stal je kakor kip, dokler nevarnost ni minila, potem ga je zajel drget, da se je zgrudil v mah.

Opomogel si je in šel naprej. Zdaj ga je bilo drugače strah. Ni se več bal, da bo klavrno umrl od pomanjkanja hrane, temveč da ga bo kaj nasilno uničilo, še preden bo sestradanost izčrpala v njem zadnjo iskro prizadevanja, da bi ostal živ. Okoli njega so bili volkovi. Za njim in pred njim je njihovo tuljenje odmevalo skozi pustinjo in stakalo še zrak v tkanino grožnje, ki je bila tako otipljiva, da se je iznenada zave-

del, kako izteza roke v zrak in jo odriva od sebe, kakor bi odrival steno šotora, v katerega se je uprl veter. Zopet in zopet so volkovi v skupinah po dva ali trije križali njegovo pot, toda vselej so se mu ognili. Ni jih bilo dovolj skupaj in vrh tega so lovili severne jelene, ki se ne borijo, medtem ko bi čudno bitje, ki je hodilo pokonci, utegnilo praskati in gristi. Pozno popoldne je prišel do razmetanih kosti, kjer so volkovi pobili svoj plen. Pol ure prej so bili ti ostanki severni jelen, ki je cvilil in tekal in bil zelo živ. Strmel je v kosti, čisto oglodane in oglagljene, rdečkaste od življenja celic, ki še ni zamrlo v njih. Ali je bilo mogoče, da bi bil tudi on tak, še preden bi dan minil? Tako je bilo torej življenje, kaj? Prazna, minljiva stvar. Samo življenje zadaja bolečine, smrt nič ne boli. Umreti pomeni samo zaspati, pomeni, da prenehaš, da si spočiješ. Kako je tedaj, da se ne more sprijazniti s smrtjo?

Vendar ni dolgo modroval. Počutil je v mah, vtaknil kost v usta in sesal delce življenja, ki so kosti še vedno dajali rdečkasto barvo. Od sladkega okusa mesa je norel, čeprav je bil okus skoraj tako medel in bežen kakor spomin. Stiskal je čeljusti nad kostmi in škripal z zobmi po njih. Včasih se je zlomila kost, včasih njegov zob. Potem je začel razbijati kosti s kamenjem, jih drobil v kašo in jo gohtal. Tako se mu je mudilo, da se je udarjal tudi po prstih,

in vendar je utegnil za trenutek presenečeno pomisliti, kako da ga prsti nič posebno ne bolijo, kadar mahnje s kamnom po njih.

Prišli so strašni dnevi snega in dežja. Nič več ni vedel, kdaj se je utaboril in kdaj se je napotil naprej. Ponoči je hodil prav toliko kakor podnevi. Kadar koli je padel, je počival, kadar koli je umirajoče življenje v njem zaplapolalo in zagorelo malo svetleje, se je spet odplazil. Kot človek se ni več boril, naprej ga je gnalo življenje v njem, ki ni hotelo umreti. Bolečini ni čutil. Živci so mu bili topi, ohromeli, po glavi so se mu motali čudni prividi in prijetne sanje.

Neprenehoma je sesal in glodal zdrobljene kosti jelenjega mladiča, kajti njihove zadnje ostanke je pobral in nosil s seboj. Čez hribe in razvodja ni hodil več, avtomatično je sledil toku široke reke, ki je tekla po široki, plitvi dolini. Ne reke ne doline ni videl, videl je samo privide. Duša in telo sta hodila ali se plazila drug ob drugem, pa vendar sta bila ločena, tako tenka je bila nit, ki ju je spajala.

Zbudil se je jasnega duha, ko je ležal na hrbtu na skalnatih tleh. Sonce je sijalo jasno in toplo. Iz daljave je slišal cviljenje jelenjih mladičev. Bledo se je spominjal dežja in vetra in snega, ni pa vedel, ali ga je vihar bičal dva dni ali dva tedna.

(Dalje prihodnjič)

Jack London:

5

Ljubezen do življenja

Krevsal je kak pol ure in halucinacija se je spet pojavila. Spet se je otepal z njo in spet se ni dala odgnati, dokler ni odprl puške, da se prepriča o nasprotnem in se reši nadleže. Včasih mu je duh zablodil še dalje in korščil je naprej kakor avtomat, v možganih pa so mu kakor črvi glodali čudni domisleki in muhe. Vendar so bili ti pobeži iz stvarnosti kratkotrajni, kajti glad, ki je glodal v njem, ga je vselej boleče priklical nazaj. Z enega takih izletov ga je nanaglo zdramil prizor, od katerega toliko da se ni onesvestil. Stemnilo se mu je pred očmi, začel je omahovati in se loviti kakor pijanec, ki se skuša držati pokonci. Pred njim je stal konj. Konj ni mogel verjeti svojim očem. Gosta megla je bila v njem in iskrece se svetle pike so švigale po njej. Trdo si je pomel oči, da bi bolje videl, in zdaj ni uzrl več konja, temveč velikega rjavavega medveda. Žival je strmela vanj z bojovito radovednostjo.

Mož je dvignil puško na pol k ramenu, še preden se je tega zavedel. Potem jo je pobesil in potegnil svoj lovski nož iz nožnice z vdelanimi biseri, ki mu je visela ob boku. Pred njim je bilo meso in življenje. Potegnil je s palcem po rezilu. Bilo je ostro, tudi konica je bila ostrá. Pognal se bo nad medveda in ga ubil. Toda srce mu je začelo

GORENČE

(Požar in pogreb)

Sirena gornške požarne brambe je 1. 6. opozorila prebivalce fare in tudi sosednjih far, da na Ledu pri Zanknu, pd. Sveteju gori. Začelo je goret v sobi, kjer se je menda otrok igral z vžigalicami in si v neprevidnosti zažgal obleko. Prihitela je domača in tudi nekaj sosednjih požarnih bramb, ki so ogenj pogasile, preden je dosegel podstrešje. Pač pa je pogorelo vse pohištvo in obleka. Nevarnost je bila velika za vso vas, ker je divjal hud vihar; tudi barake delavcev, ki gradijo podjunsko železnico, so bile v nevarnosti. Ta požar je ponovno opozorilo staršem, da naj ne puščajo otrok samih doma.

Dne 2. junija pa je pri Sveteju nenadoma smrt pobrala Petra Fritzl, ki je že več let delal strešno opeko in jo prodajal vsej okolici. Rojen je bil leta 1898 v Šmihelu pri Grebinju, občina Ruda. Ker je pri nabavi zvonov na Rudi daroval lepo vsoto denarja, so ga tam pokopali. Ne vemo ne ure ne dneva...

Meseca julija menda začnejo z deli na cesti med Ledom in Drumljami, kjer je Dravska elektra, potem bo vsa cesta od Celovca do Labuda asfaltirana, kar bo tudi za tujski promet velikega pomena. Na Ledu zidajo tudi nove hišice; računajo pač, da bo vsled podjunske železnice in kolodvora med Ledom in Radegundo več prometa.

KOTMARA VES

(Farne novice)

Nedavno smo imeli dve veseli ženitovanji: v cerkvi sv. Marjete na idiličnem hribočku je obljubil Ernest Krušic, pd. Močtejev na Novem Selu svoji izvoljenki Ernestini Jesenko dosmrtno zvestobo. Kljub skrajno slabemu vremenu se je vršila pri pd. Sabotniku vesela svatba. Bog dal srečo!

V farni cerkvi je segel v roko Janez Ogris, pd. Strajnikov iz Stranj svoji nevesti Zofiji Žagar, pd. mladi Tomažički na Vrdeh, da bo delil z njo veselje in žalost skupnega življenja. Po Tonijevi smrti osirotela Tomažičeva kmetija je dobila s tem nadobudnega mladega gospodarja, ki se je pripravil na poklic gospodarja z obiskom gosposdarske šole v Tinjah. Želimo obilo sreče.

Nesreča ne počiva: pri drvarjenju v gozdu si je Egid Wašnik, pd. Gvažar v Čahorinah nekoliko poškodoval nogo in nato iskal zdravniške pomoči v bolnici za nezgode v Celovcu in na posledičnih nezgode nepričakovano umrl, star šele 61 let. Zapuščala vdova s 5 neoskrbljenimi otroki. Veliko število faranov in znancev od drugod ga je spremljalo na njegovi zadnji poti. Bil je okrog 10 let cerkveni ključar ter vedno zvesto vdan Cerkvi in veri. Ravnal se je po geslu škofa Antona Martina Slomška, katerega stoletnico smrti letos obhajamo: vera bodi nam luč, materina beseda pa ključ k zveličavni narodni omiki. Za to svoje prepričanje je bil tudi izseljen. Ob odprtem grobu so se poslovili od njega kot izseljenca in kulturnega delavca gg. Kramar, J. Ogris in dr. Mint Zwitter. Cerkveni pevci pod vodstvom g. Hribarja, organista na Strmecu, so mu zapeli na domu, v cerkvi in ob grobu v slovo. Blagi Gvažar, počivaj v Bogu! Družini pa naše iskreno sožalje!

ST. JANŽ V ROŽU

(Veselo ženitovanje)

Poročali smo vam že v pustu, da imamo v naši fari precej zrelih parov, ki pa samo še čakajo, ali bi, ali ne. No, in teh pasjih dni se je prvi naveličal Lorenz Lausegger, krojaški mojster, doma iz Slov. Bleiberga; okorajzil se je in šel po svojo izvoljenko Hildegardo Švajger, pd. Mežnarjevo Hildo v St. Janžu. Lenci je že več let naš faran; stanoval je pri svojih sorodnikih ne daleč od Hildinega doma. Videla sta se zato pogostokrat, ljubezen se je vžgala v njunih srcih in vzplamtela; dokazala sta to, ko sta stala kot ženin in nevesta pred poročnim oltarjem šentjanške cerkve. Vreme je hotelo malo nagajati, ko smo ju v nedeljo, dne 27. majnika spremljali pred poročni oltar. Preden je stopila nevesta ob stran svojega ženina, ji je mlada Marta v lepi deklamaciji vtisnila čut zakonskega življenja na srce. Poroka je bila s sv. mašo, pri kateri je ubrano prepeval cerkveni mešani zbor pod vodstvom Hanzija Gabrijel. V lepih beseda so njima orisali zakonsko pot domači gospod župnik. Veseli del ženitovanja se je p avršil v Tišlerjevi gostilni po lepi stari navadi. Gostega in redkega je bilo na preobilje, mladi bleiberški godci so pa skrbeli za razvedrilo. Tudi lepe domače pesmi ni manjkalo. Sonce ranega jutra

Pri nas na Koroškem

Ob akademiji gimnazije za Slovence

Četudi sem prepričan, da bo poročilo o akademiji slovenske gimnazije napisala bolj poklicana oseba od mene, sem misljeno, da ne bo odveč, če še jaz povem nekaj svojih misli. Uspeh je bil namreč tolikšen, da ne morem mimo tega dogodka in mimo telovadnih točk, ki so poskrbele za večjo pestrost programa.

Državna realna gimnazija in gimnazija za Slovence je priredila v nedeljo, 3. junija t. l., v Delavski zbornici v Celovcu, svojo tradicionalno akademijo, ki je zlasti letos nadvse lepo uspela. Prireditve, s katero se nam predstavijo naši dijaki in dijakinje ob zaključku vsakega šolskega leta, je svojevrsten dogodek ne samo za Celovec, temveč za vso Koroško. Kako je priljubljeno slovensko dijaštvo pri našem ljudstvu, je največji dokaz to, da so bile že en teden pred prireditvijo razprodane vse vstopnice in to kljub temu, da se je letos odločilo ravnateljstvo, da prenese akademijo v večje prostore, v dvorano Delavske zbornice; saj tudi ta ni mogla sprejeti vseh, ki bi radi videli naše fante in dekleta.

Akademija je obsegala 15 točk, v katerih so nam dijaki in dijakinje pokazali mnogo onega, kar se učijo v šoli: petje, klavir in violino, recitacije, gimnastiko, talno in naravno orodno telovadbo. Hrbtenico vsega programa so sestavljale pesmi deškega in dekliškega zbora, dalje moškega, mešanega in združenega zbora. Vse zборе je nastudiral in vodil g. prof. dr. France Czigán, telovadbo dijakov je vodil g. prof. Milan Kupper, dijakinje pa ga. Melita Millonig. Tretjič sem prisostvoval akademiji slovenskega dijaštva in moram reči samo tole: Vsako leto je večji napredek. Z letošnjim uspehom je pa naša srednješolska mladina pokazala tak napredek od lanskega leta, da bi si upal skoraj malce podvomiti, če bo mogel g. prof. Czigán z njo še kaj več napraviti. Zdi se mi, da je pri njej dosegel skoraj vse, kar se je ob teh razmerah doseglo dalo. Vsak zbor je napredoval, četudi morda tu pa tam vodja še ni povsem zadovoljen (n. pr. pomanjkanje tenorjev pri moškem zboru) z njimi. Priznati je namreč treba tole: Pri nobenem zboru ni bilo opaziti statistov, temveč so vsi peli in pokazali tako dinamičnost, kakršne pri drugih zborih zlepa ne dobimo. Vse pesmi so podali s tako fineso in občutkom, da je pri slehernem poslušavcu zapustila najgloblji vtis; takega petja ne slišimo dostikrat in takih slovenskih melodij — katere so nam tako ljube — smo vselej izredno veseli. Daj Bog, da bi slovenski dijaki in dijakinje z istim idealizmom tudi v bodoče gojili našo lepo pesem, njihov vodja pa bi se še naprej žrtvoval za tako lepo stvar, kakor je petje.

Drugo, kar hočem povedati o letošnji

akademiji, je pa nastop telovadcev in telovadkinj. Prijetno sem bil presenečen nad njihovim uspehom. Ko sem gledal te mlade fante in dekleta, sem si želel samo eno: Da bi se tudi v bodoče z isto ali še večjo vneemo oprijeli lepe telovadbe in zdravih telesnih vaj in da bi se nam ob prihodnji akademiji predstavili še v številnejših telovadnih točkah. Spored bo bolj pester, naši ljudje pa imajo poleg petja zelo radi tudi lepe telovadne nastope. Oboji (fante in dekleta) so pokazali dovolj veselja in zanimanja za tovrstno udejstvovanje in obenem dokazali, da so sposobni napraviti še dosti več. Treba jim je dati priliko, da se bodo lahko vadili. Želimo samo, da bi nam g. prof. M. Kupper in ga. Millonig, ki sta tako lepo pripravila svojo mladino za letošnji nastop, za prihodnje leto pripravila še več telovadnih točk.

Da se naši dijaki na tej gimnaziji resno pripravljajo za življenje, je bilo razvidno nadalje iz lepega, doživetega podajanja vezane in uglašene besede v nemškem jeziku. S tolikšno naravnostjo in dovršenostjo so bile podane točke v nemščini, da bi tudi najstrožji opazovalec ne mogel ugotoviti, da jih predvajajo dijaki slovenskega materinega jezika. Obenem pa je to tudi znamenje, da gojijo naši dijaki resnično spoštovanje do jezika, katerega govore naši sosede v deželi.

Posebej pa je treba pohvaliti še nekatere dijake, ki so mnogo pripomogli k uspehu akademije. To sta mlada umetnika Breda Travnik in Hubert Greiner, oba iz sedmega razreda. Prav dovršeno sta podala svoji koncertni točki na violini (Greiner), ob spremljavi klavirja (Travnik), za kar sta bila tudi nagrajena z navdušenim aplavzom. Med telovadnimi točkami pa sta s svojimi šegavimi nastopi prav lepo zabavala gledalce mali Paintner Mirko in veliki Robert Kropiunig, ki sta pri vseh »nerodnostih« pokazala, da sta v lahki atletiki že mala mojstra...

Hvaležni smo drž. realni gimnaziji in gimnaziji za Slovence za užitek, ki nam ga je pripravila s svojim dijaštvom; prav posebna zahvala pa gre g. dr. Jošku Tischlerju, zaslužnemu ravnatelju tega zavoda, ki tako velikodušno skrbi tudi za ta način udejstvovanja svojega dijaštva, ki je velikanskega pomena za vzgojo mladine. Hvaležni smo pa tudi mladini slovenske gimnazije za ta uspeh in smo ponosni nanjo. Ne postani malodušna, če ti povsod ne dajo priznanja, kakršnega zaslužiš. Bodi vseeno ponosna, a vendar skromna; kljub svoji skromnosti se pa smeš zavedati, da bi verjetno ne našla v tem mestu sebi enako, ki bi se mogla s takšnim programom in s tolikšnim uspehom s teboj kosati. I. Kr.

Pojdi, Bog te blagoslovi, kliče te tvoj novi stan; v novem stanu, v hiši novi nov ti je napočil dan.

Tebi ženin pa kličemo: Čuvaj in ljubi svojo zvesto izvoljenko, vedno nasmejano Hildo. Smeh, sreča in zdravje naj se spletejo med nauke, dane od vajinih staršev, naj ostanejo zvesti spremljevalci na valovih vajinega skupnega življenja.

ZAHOMC — MARIBOR

(† Jerica Hochmüller, roj. Zwitter)

V soboto, dne 2. junija, so na mariborskem pokopališču izročili materi-zemlji koroško rojakinjo Jerico Hochmüller, roj. Zwitter. Rajna je iz znane Abujeve družine v Zahomcu in je s svojim možem od glasovanja 1920 živela v Mariboru. Svoječasno je vodila mlekarstvo v Beljaku in se tam poročila z znanim rojakom Ivanom Hochmüllerjem iz Štebna pri Maloščah. On je bil prvotno železničar in se je nato posvetil trgovini. V Beljaku je vodil trgovino s premogom in drvini, pozneje se je bavil z vinarstvom. Kot narodnjaka sta oba morala prenašati mnogo preganjanja. Njun dom v Italiener Strasse je slovel po gostoljubnosti. Tam so se shajali beljaški Slovenci, med njimi je bil redni gost tedanji župnik na

Mladinski dan

Na praznik presv. Trojice, dne 17. junija 1962, bo skupni mladinski dan v Šmarjeti v Rožu.

Spored:

do pol 11. ure: zbiranje;

ob 11. uri: slovesna sveta maša;

ob pol 2. uri: družabni del;

ob pol 4. uri: zborna igra: »Igra o božjem kraljestvu«.

Vodstvo mladine vabi vso mladino od Zilje, Roža, z Gur in iz Podjume.

Naše prireditve

GLOBASNICA

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici priredi v čast našim mamicam na binkoštni ponedeljek, ob 3. uri popoldne, pri Šoštarju v Globasnici

OTROŠKO IGRO,

ki jo je napisala gospa Matilda Košutnik.

Na sporedu je tudi petje in deklamacije. — Vsi od blizu in daleč vabljeni!

Koncert slovenske gimnazije v Celovcu

(Nadaljevanje s I. strani)

tudi razstavljala svoja ročna dela. Mnogo rizb in drugih grafičnih, plastičnih in rezljanih del je bilo razstavljenih in nekatera dela so bila prav dovršeno napravljena. Za tolikšne uspehe v ročnem delu imajo glavno zaslugo profesor inž. Oswald in profesorja g. David in ga. Zikulnigova.

Za povezavo med posameznimi predvajalnimi točkami je zelo dobro poskrbel mladi profesor dr. Reginald Vospernik. V obeh jezikih je tolmačil vsebino skladb in drugih programskih točk, kar je omogočalo lažje razumevanje podanega sporeda.

Program akademije je bil zelo obširen — morda celo preobširen. Saj se je celotna prireditve zavlekla nad tri ure. Toda ljudje so vztrajali in z velikim zanimanjem sledili do zadnje točke.

Letošnja dijaška prireditve je ponovno dokazala, da raste slovenska gimnazija ne le številčno, marveč tudi po kvaliteti kulturnega ustvarjanja. Kdor se že več let udeležuje teh prireditev, more z veseljem ugotoviti, da so zlasti pevski zbori v tekočem letu storili velik korak naprej. Celotna prireditve je namreč v resnici dosegla lepo kulturno višino.

Tik pred koncem pestre akademije je še nagovoril gospoda ravnatelja in ves profesorski zbor predsednik društva staršev dipl. trg. Urank in se jim zahvalil za ves trud in ljubezen. Poudaril je zadovoljstvo staršev ob tako prepričljivih dokazih, da se njih otroci nahajajo v zares dobrih rokah. Ponovno je priporočal mladino njih skrbi, da bo spoznavala vrednote domače govornice, kulture in izročila, na drugi strani pa, da bo sposobna vstopiti v svet s poštenimi pogledi o sožitju med ljudstvi.

Peravi preč. g. Jurij Trunk, ki doživlja svojo visoko starost v ameriški Kaliforniji.

Po glasovanju je pričel Hochmüller v Mariboru s tovarno bučnega olja. Nacisti so oba izselili in razlastili. On kot njegova soproga sta vedno rada prihajala na Koroško. Po moževi smrti je živila vdova pri svojem sinu Bogdanu in dosegla visoko starost 83 let. Na njeni zadnji poti so jo spremljali poleg njenih sorodnikov številni znanci in rojaki. V imenu koroškega kluba je govoril njegov mariborski predsednik dr. Smid. Blagi gospe Jerici želimo pri Očetu obilo miru in počitka in ji ohranimo blag spomin.

GLOBASNICA

(Poroki)

V drugi polovici meseca maja smo imeli dve zelo lepi poročni slovesnosti. V nedeljo, 20. maja, sta si obljubila zakonsko zvestobo pred oltarjem domače farne cerkve Janez Podrečnik iz Male vasi in Frida Mahorič iz št. Petra na Vašinjah. Vesela »ojset« se je nato nadaljevala pri Šteku, katere so se poleg svatov udeležili še številni gratulanti. Med drugim so izrekli srčna voščila mlademu paru: tajnik Kat. prosvetnega društva J. Lesjak, ki je govoril v ime-

(Dalje na 8. strani)

Za gospodinjo

Likanje je važno gospodinjsko opravilo, saj je lepo zlikano perilo ponos gospodinjic ali likarice. Naj bo likalnik kakršen koli, staniški ali električni, za vsako likanje pripravimo perilo takole: Še nekoliko vlažno pobereš in zložiš ž med pobiranjem po enakosti, zviješ ga in spraviš v koš ali pa ga zaviješ v plahto za likanje. Poberi tudi ščipalke in vrv ter vse spravi v vrečo. Če se je perilo dobro posušilo, ga poškopri z metlico, nategni vsak kos in ga lepo poravnaj, zvičaj po enakosti tesno skupaj, da se vlaga enakomerno razdeli. Rjuhe in namizne prte nategneta dve osebi, da se robovi lepo uravnajo, in jih zganeta. Nikoli ne navlaži več perila kakor ga moreš zlikati, da ne bo zadišalo po plesnobi. Veznine dobro pogladi z mokro roko in jih zavij v vlažno cunjico. Likalna deska mora biti čvrsto opeta; prevleko podložimo na debelo s starimi cunjami ali časopisnim papirjem. Kadar likaš velike kose perila, položi na tla snažen papir ali krpe, da se viseči deli ne umažejo. Barvasti krepdčini in taft smemo likati samo z desne, črnege pa vedno z leve. Ženskih nogavic ne smemo likati, ker se tkivo brž pokvari. Tudi svileni triki samo med sušenjem nategnemo v pravilno obliko, polikamo pa lahko samo naramnice.

Likalnik postane ponovno lepo gladek, če spodnjo stran nadrgnemo z ostankom sveče. Zarjavele madeže v likalniku dobro umijemo in suhe namažemo z voskom. Po dveh, treh urah posujemo likalnik s soljo in ga dobro odgrnemo z mehko krpo. Nato naj stoji likalnik v hudi vročini, da vosek topi, nakar ga še enkrat dobro obrišemo in likalnik je kakor nov. Kadar likamo naškrobljeno perilo, se škrob kaj rad prime likalnika. To preprečimo, če prmešamo škrobu malo mila in soli. Likalnik odstavljamo samo na podstavek, spleten iz žice, ali na azbest, nikoli pa na opeko, na kateri se poškoduje gladka likalna plošev. Likalnik hranimo vedno na suhem prostoru, sicer kmalu porjavijo. Če je shranba zelo mrzla, ga zavarujemo s flanelasto krpo. Likanje ne utruji, če ga opravljaš sedé na primerno visokem stolčku, ali če položiš likalno desko v primerno nizko lego, da lahko ob nji sediš. Po likanju se mora perilo nekaj ur sušiti na zraku in ohladiti, sicer lahko dobi plesnive madeže. Na belem blagu namažimo zažgana mesta z 1 odst. vodikovim superoksidom; čisto gobo namočimo v raztopino in madež narahlo zdrgnemo. Če je treba, ponovimo, da madež izgine, nato pa speremo in sušimo na soncu. Uporabna je tudi raztopina boraksa in vode. Zažgana mesta na beli svili navlažimo in potresemo z jedilno sodo, suho pa zbrišemo s čisto krpo. Barvasta blaga, ki smo jih osmodili, pa čistimo z gosto mešanico vodikovega superoksida in zdrobljene krede ter suho skrtačimo. Za barvasto blago vzamemo samo 1 odst. vodikov superoksid.

Nylon (najlon), perlon, orlon in kakor se še imenujejo nove modne tkanine, ne dajejo samo nogavic, marveč tudi lahko perilo, ki ni samo paša očem po modernih izlozkih, marveč je zelo uporabno, saj tudi po večkratnem pranju in daljši nošnji ne izgubi leska in ostane gladko. Celó plišéji ohranijo po pranju svojo obliko, če se le malo potrudimo s hladnim likalnikom ali celo brez tega. Razlika med enim in drugimi tkaninami je v elastičnosti in odpornosti, a je komaj vredna omembe, ker je konkurenca na mednarodnem trgu velika in je kakovost bolj ali manj dobra. Perlon je nemški tekmeč ameriškega nylona, njegova nit je malce debelejša, kar zlasti opa-

ZA IN PROTI BALI

Civilizacija nas trga od starega načina življenja. Sprejemamo novi čas in se po zgledu drugih predajamo modernosti. Toda večkrat se pokaže, da so bile stare navade boljše od sedanjih. Tedaj se vračamo k njim — in to je pametno. Eden takih pojavov je ponovno povpraševanje po bali.

Kaj je bala? To je perilo, posoda in pohištvo, kar nevesta prinese v zakon. Bala je del dote. Slišimo, da matere v več kot pol družinah, kjer živé hčerke, že zopet zbiraajo bala zanje — in dekleta sama si prizadevajo, da bi imela čim večjo balo.

Še pred kratkim je ženinu zadoščala gola ljubezen in se za bala ni menil. Kaže, da novi, mirnejši čas tudi v tem pogledu postaja stvarnejši.

zši pri nogavicah, zato je bojda odpornejši. A pri teh in takih nogavicah ni Ahilova peta v peti, marveč v mečih, ki so zelo občutljiva in jih lahko raztrga sleherni oster ali robat predmet. Če se utrga nit, le težko udržiš pentljo, ker je tkanina tako rahla in gladka. Perilo in bluže, ki niso tako napete kakor nogavice, so manj v nevarnosti. Drugi sovražnik takih niti je prah. Proti temu pa se zavaruješ s pogostim pranjem; nogavice moraš vsak dan oprati. Tanke tkanine se brž posuše. Dovolj, če jih zvečer položiš v hladno ali rahlo mlačno vodo in zjutraj rahlo stisneš, ne smeš pa jih ožemati. Priporočljivo je rahlo namiljenje. Če imaš ostre nohte, peri v rokavicah. Vročna voda uničuje te vrste

Perutnina in njene bolezni

Perutnino izbiraš pri nakupu takole: mlada kokoš ima lepo rožo in dolge kremplje, mlada gos ima bledorumen kljun in ostre kremplje. Mladi golobje imajo mehak kljun. Mlade jerebice pa spoznaš po pšenično rumenih nogah, medtem ko imajo stare jerebice jekleno sive noge. Perutnina ima le tedaj polno vredno meso, če je belo, pri starejših živalih rumenkasto in ne krvavo. Mlada perutnina je lahko mršava, stara pa mora biti dobro rejena. Kri v žilah kaže, da je žival poginjala, ali da je bila zaklana, že ko je poginjala. Najbolje je torej kupovati živo perutnino. Če pa kupiš mrtvo, pogledaj, ali se kraji rezne rane stikajo ali ne, kajti pri poginulih živalih ljudje navadno šele po smrti živali napravijo rano, kakor da so jo zaklali, kraji pa se ne stikajo.

Gosi, race in purice imajo zelo redilno, a teže prebavljivo meso, najnežnejše je meso kur in kapunov, lahko in zdravo meso ima tudi pernata divjačina, zlasti fazani in mlade jerebice, lahko prebavljivo in redilno pa je meso mladih golobov. Pravi letni čas za klanje perutnine je tale: stare mastne kokoši so najboljše pozimi, takisto kopuni; piščanci za cvrtje so najboljši spomladi in poleti, v juliju se pričinja sezona mladih rac, v oktobru pridejo na vrsto goske, od novembra dalje purani in kopuni. Pred klanjem perutnine ne hranimo, temveč ji damo samo vode, da se laže očisti; to velja zlasti za pitano perutnino. Če je goska ali raca zelo umazana, jo pred klanjem operemo v mlačni vodi, v kateri je malo sode, in jo zakoljemo, ko se

Bikoborba propada

V juniju se začne v Španiji »sezona« bikoborb. Od vroče Andaluzije pa gori do Bilbaa in San Sebastiana so arene odprle vrata. Takozvani »veliki meči«, to je bikoborci-zvezdniki, ki en sam popoldan spravijo v žep pol milijona pezov, seveda še niso končali svojega dolarskega gostovanja po latinski Ameriki — ali pa po svojih posestvih péstujejo kunce. Pomladno sezono prepuščajo ti prvaki novincem (»noville-ros«): mladim torerom, ki — po bikoborsko rečeno — »še niso dosegli doktorata v vzvišeni umetnosti matadorjev«.

Naraščajniki kajpada resneje jemljejo igro z življenjem in smrtjo: slavo je treba šele doseči. Pravi poznavalci španskih bikoborb, (ki jih je vsako leto manj,) potujejo zdaj na corride in tam otožno sanjajo o »dobrih starih časih«, ki so za zmeraj minili. Bikoborba je mrtva, tudi če se tuji turisti poleti gnetejo v arenah. Ni je več, zakaj padla je v čisto navadno zaslužkarstvo.

Ta klavni položaj je pred kratkim potrdil glavni urednik velikega madridskega jutranjika »ABC« senzor Luis Calvo izbranemu občinstvu v palači lepih umetnosti v Madridu. Njegovo predavanje je izzvenelo kot pesem ob torerovem grobu.

Jedro njegovih besed je jasno in nedvoumno: Arena umira prvič zato, ker ni med toreri več nikakih idealistov, marveč so le še zaslužkarji, drugič pa zato, ker mladi španski rodovi nič več ne vedo o umetnosti bikoborbe, o njenih zakonih in finesah.

Po Calvovih besedah je bil torero »Manoletes«, nekdanje zelo slavljene bikoborec, ki ga je bil bik pokončal v areni, zadnji veliki španec, ki je vedel, kaj je bikoborba. A od tedaj je minilo že več kot deset let.

tkanin. Nylon & Co. ne prenesejo vročine, kakor tudi ne premočnega sonca. Izkuhavi ni treba niti belih bluz iz nylona. Celó mastne madeže lahko odpraviš z nekoliko mila. Le redkokdaj je treba uporabiti kakšno ostrejše sredstvo zoper madeže, dasi je je poizkus pokazal, da takšne tkanine ne izgube glede trpežnosti in barve, če jih položiš v bencin, salmijak, terpentini ali ocet. Vsekakor lahko posamezne madeže odpravimo z milom in bencinom. Te vrste tkanin sušimo med frotirkami ali pa na zraku v senci, nikoli pa vroče ne likamo. Blago še vlažno poravnamo, to zadostuje. V vsakem primeru je potrebna previdnost in natančnost. A vse to velja seveda le za pravi nylon, perlon in orlon. Tisto, kar radi označujemo s tem imenom (razne dežne plašče in torbice iz polivinilklorida), nima s tem nič drugega skupnega, kakor da so tudi to nove umetne snovi.

osuši. Umazano perje ni za rabo, ker nečistoča in prah vedno uhaja iz blazin.

Perutninske bolezni so raznovrstne in številne, da vseh ni mogoče našteti, sredstva še manj. Obolelo žival je najbolje zaklati; če pa sumimo kužno bolezen, ki ogroža vso kurjo družino, nesimo obolelo žival k živinozdravniku. Zlasti nalezljiva in skoraj vedno smrtna je perutninska kolera. Edina rešitev je samo pravočasno cepljenje. Tudi perutninska kuga je smrtonosna. Perutninar je dolžan prijaviti takšno bolezen preko občine uradnemu živinozdravniku. Kokošja difterija je značilna zimska kokošja bolezen. Milejša oblika je »pika«, ki jo gospodinje kaj rade izdirajo iz iglo, kar pa je samo nepotrebno mučenje živali. Difteriji je podoben kužni nosni katar: oboleli živali se cedi iz nosnic sluzast izcedek, žival težko diha, navadno le skoz odprti kljun, okrog oči se pojavljajo otekline. Zelo razširjena je nadalje jetika, ki se počasi razvija: žival hira in pogine šele po dolgotrajnem bolehanju. In jetrih potem opazimo belorumenkaste bule, ki so mehke ali gnojne, včasih pa že povsem otrdele, poapnele. Za jetiko ni zdravila. Omenimo še belo kužno grižo piščancev, ki jo povzroča bakterija pullorom, prehajajoč od okužene kokoši na zneseno jajce in komaj izvaljenega piščanca. Sredstva zoper to ne poznamo. Krmiljenje piščancev s kislim mlekom prepreči dostikrat vidni pojav bolezni. Nenalezljive bolezni so: nahod, driska, trda gošča, obolenje jajčnikov, protin, rahitis in še marsikaj. Težko je vse bolezni poznati, še težje zdraviti. Najuspešnejše zdravilo je nož!

Nekaj o čaju

Čaj so na poseben način pripravljene listi čajevca, do 5 metrov visokega grma, ki je doma iz Asama in Burme. Kitajci že tisočletja sade čaj, sedaj pa ga goje največ na otokih Javi, Sumatri in Ceylonu, od koder ga dobivamo tudi mi. Listi vsebujejo poleg česlovine tudi 1 do 5 odst. teina, ki osvežuje in poživilja srce in živčevje. Ime ruski čaj je dobil od tega, ker je nekoč prihajal kitajski čaj čez Rusijo na evropsko tržišče v obliki stisnjene opeke kot »opekasti čaj«. Čaja ne smemo pustiti vreti, da ne pogreni, ampak ga je treba samo politi s kropom.

Zdravilne čaje lahko kuhamo na tri načine. Po prvem čaj le poparimo s kropom in ga potem pustimo na toplem, da se primerno ohladi. Prav tako pripravljamo čaje, ki vsebujejo močno dišeče dele rastlin: pravi čaj, čaj za živce. Po drugem načinu pustimo čaj vreti kakih pet minut, nato pa ga pustimo na toplem, da se primerno ohladi. Tako pripravljamo čaje, ki vsebujejo trde dele rastlin: korenine, lubje in podobno. Tako pripravimo tudi zavrelice za razne kopeli, za izpiranje in kaj podobnega. Po tretjem načinu pustimo čaj čez noč namočen v mrzli vodi, zjutraj ga malo segrejemo, odlijemo in popijemo. Vse čaje lahko sladimo, razen čaja za okrepitev želodca, ki mora biti grenak, sicer ne učinkuje.

Številka 13?

Ali prinaša številka 13 srečo ali nesrečo? 13 je zelo dvoumno število. Če vprašate o njem sto oseb, vam bo skoro polovica rekla, da prinaša srečo; druga polovica pa vam bo skušala dokazati, da prinaša nesrečo. Kdo ima prav? Salomonsko moramo sklepati, da dobri ali slabi vplivi tega števila ni nekaj absolutnega: zavisi od oseb, kraja in razmer. Celó isti osebi lahko prinaša ali srečo ali nesrečo, kakor pač pride. Edino v tem so si vsi edini, da 13 pri mizi prinaša smolo. Celó taki, ki pravijo, da niso babjeverni, začno hitro gledati za štirinajstim gostom...

Niti o zvezi »13 in petek« mnenja niso soglasna. Vendar je zelo malo takih, ki trdijo, da taka zveza prinaša srečo. Večina se na tak dan za nič na svetu ne bi odločila za kak važen korak.

Če ste babjeverni, se lahko tolažite, da se celó mnogi veliki možje niso mogli otresti te slabosti. Tak je bil na primer Balzac.

O prstnih odtisih

V Torontu je stopil s 70 leti v pokoj Oliver Borland, po vsej Severni Ameriki znani specialist za prstne odtise, ki je organiziral zadevno službo v Kanadi. Ko je leta 1949 zgorela v torontskem pristanišču ladja »Torontos«, je izgubilo življenje 119 ljudi, ki so popolnoma zogleneli. Oliverju Borlandu se je posrečilo identificirati 113 žrtev, kar je vzbudilo začudenje pri vseh policijskih oblasteh sveta.

Eden njegovih najslavnejših primerov je bil v zvezi z usodo kralja piva, Johna Labatta. Pivovar narja so ugrabili roparji. Borland je našel na svetilki neke kolibe na področju Muskoke prstni odtis, s katerim so ugotovili krivca in ga tudi prijeli.

Drug senzacionalen primer, ki ga je prav tako pojasnil Oliver Borland, je bil bančni rop, ki se je dogodil leta 1942. Ropar je vdrl ponoči skozi streho v banko, kjer je čakal na prihod uradnika. Le-tega je prisilil, da mu je odprl železno blagajno. Ropar je nosil rokavice. Le v hipu, ko je v naglici tlačil bankovce v aktovko, je slekel eno rokavico. Pri tem je pa del prstnega odtisa prišlo tudi na blagajno — in na podlagi tega so roparja izsledili, čeprav šele po 11 letih.

Ko je postal Oliver Borland leta 1911 policijski uradnik v Torontu, so imeli tam zbirko 10.000 prstnih odtisov, danes jih je pa čez 200.000.

Želja avtomobilskih čistilcev

Na »Vremenoslovni urad Združenih držav« je prišla nonavdna prošnja. Poslala jo je »Zveza avtomobilskih čistilcev«. V prošnji beremo med drugim tole: »Prosimo vas, da odslej v vremenskih poročilih namesto »delno oblačno« rečete zmerom »delno sončno«. Prepričani smo, da bi ta mala in nepomembna razlika v poročanju dala našemu poslu in zaslužku veliko sape.«

Bikoborba je mit, a na mladi, trezni in neromantični španski rod ne učinkuje več. Pomen ima le še kot atrakcija za turiste.

Za naše vajence:

Mati in sin

Janku je šele šestnajst let. Za mehanika se uči in je šele na polovici triletno učne dobe. V delavnici ima več prijateljev — vajencev, med katerimi niso vsi najboljše zadržanja. Njih pogovori so večkrat dvomljive vrednosti in pomenijo nezkušenemu Janku pravo odkritje.

Toda Janko ima mater, ki ga razume in mu je največja opora v njegovih mladostnih bojih. Pred njo nima Janko nobene skrivnosti; saj ve, da ga ljubi in mu hoče pomagati. Njuno prisrčno razmerje odseva v njunih razgovorih:

Mati: Janko, večerja te čaka na mizi. Pohiti, da ne bo mrzla.

Janko: Prav nič nisem lačen, mama, samo truden sem, da komaj stojim na nogah. Danes smo imeli v delavnici težko in naporno delo. Izgotoviti smo morali zapahe in vrata za novo stavbo; zato smo delali do osmih zvečer namesto do šestih.

Mati: Boš pa dobil ob tednu več plače.

Janko: Ne verjamem, saj veš, da tudi prejšnji teden nisem dobil nič več, ko sem delal čez uro.

Mati: Kar potrpi, Janko; še dve leti boš delal kot vajenec; potem boš pa pomočnik in marsikatera težava bo odpadla.

Janko: Saj rad delam, toda zdi se mi, da gospodarju nobeno moje delo ni pogodu. Pa tudi prijazen ni z menoj. Karkoli ga prosim, mi odkloni.

Mati: Morda si se mu pa kaj zameril?

Janko: Ne spominjam se, da bi napravil kdaj kaj napačnega. Pač pa mi pogosto pravi, da sem za mehaniško delo preslaboten. Občutek imam, da bi se me rad iznebil.

Mati: Ne smeš biti tak črnogled, Janko! Prepričana sem, da te gospodar ceni, saj si vendar priden in vesten delavec.

Janko: Mama, ti si predobra, da bi vse to razumela. Ko bi me vsaj enkrat pohvalil, pa bi verjel, da dobro misli o meni. Poglej, včeraj sem ga prosil za petnajst dni letnega dopusta v drugi polovici meseca junija, pa mi je odklonil. Rekel je, da pred oktobrom ni govora o kakem dopustu. Kako rad bi šel letos v planine; vidiš, pa je vse upanje šlo po vodi.

Mati: Kar potolaži se, Janko. Morda se bo še premislil. Če bo pa vztrajal pri svo-

Tožba zaradi „Bravo“

Knjižni trg je danes poplavljen z najrazličnejšimi knjigami, listi in ilustracijami. Med temi je nekaj dobrih in vzgojnih, še več pa je slabih in pohujšljivih; zares nevtralnih pa je prav malo, čeprav skoro vse slabe ilustracije o sebi trdijo, da so »neodvisne«, »neopredeljene« ali »napredno sodobne« in podobno.

Zlasti mladinski listi in ilustracije povzročajo v tem oziru ogromno duhovne škode. Saj je prav med mladostniki najmanj kritičnega duha in sprejemajo vse, da je le privlačno, zanimivo in skrivnostno...

Tudi pri nas je med mladino zelo razširjen nemški mladinski ilustriran list »Bravo«, ki spada med liste dvomljive vrednosti. Katoliška kritika ga je že večkrat zavrnila kot slabega in ga zato odsvetuje. Vendar pa izdajatelj s takšnimi sodbami o njihovem listu niso zadovoljni, kar potrjuje tudi tožba, ki je nastala med nekaterimi odločnimi možmi v Welsu in »Bravo« - izdajatelj v Monakovem.

Že leta 1960 so nekateri odličnejši katoliški vzgojitelji v mestu Wels sporočili upravi lista »Bravo«, da morajo list »Bravo« mladini odsvetovati, ker je njegova vsebina malovredna in škodljiva za resno vzgojo mladine. Med temi možmi so bili tamošnji dekan, okrajni glavar, podžupan in še dva šolska ravnatelja. Na zadevo so končno pozabili.

Pred tedni pa so dobili povabilo ti možje, da se bodo morali zaradi obrekovanja in oškodovanja

lista »Bravo« zagovarjati na okrajnem sodišču v Welsu. To se je tudi zgodilo in sodišče je zavrnilo tožbo uprave »Brava« kot neutemeljeno in dalo prav odločnim vzgojiteljem, ki so s tem svojim ravnanjem vršili le svojo dolžnost. Tako je moral »Bravo« plačati vse sodne stroške in še sprejeti moralno kľofuto, ki mu gotovo ne bo v materialno korist.

Da bi sodišče svojo razsodbo lažje utemeljilo, je naprosilo vodstvo šolskega oddelka pri štajerski deželni vladi, da se izreče o kvalitetni vrednosti »Brava«. To je pooblastilo profesorja dr. Moserja da je pregledal nekaj letnikov te mladinske revije in je končno izdal poročilo, v katerem pravi, da je list »Bravo« skrajno škodljiv in močno ogroža duhovno ter moralno rast mladine.

Z zadovoljstvom moremo to vest sporočiti našim staršem in naši mladini; saj tudi pri nas vsiljujejo to malovredno blago s kričečimi naslovi in mikavnimi slikami. Saj imamo potrjeno iz sodne dvorane, da smo imeli prav, ko smo svarili pred pretkano skritim trupom, ki se ponuja tudi pod nedolžnim imenom »Bravo — dobro«.

Vsa čast pa gre tudi odločnim vzgojiteljem, ki so v zavesti svoje dolžnosti in v skrbi za rast mladine nastopili energično kar dvakrat; ko so zavrnil list in neustraheno zagovarjali svoje krščansko stališče.

Druga evropska konferenca krščanskih delavcev

Delavske organizacije, ki so osnovane na krščanski podlagi, budno spremljajo po zapadnoevropskih državah razvoj gospodarskega združevanja. Od 8. — 10. maja so priredile v ta namen že drugo »evropsko« konferenco, na kateri so njihovi zastopniki ugotavljali, kakšne nevarnosti pretijo delavcem in delavskim družinam v sedanjem obdobju gospodarskega združevanja zapadne Evrope. Tokrat se je posvetovanje vršilo v Rimu.

Posvetovanje je vodil tajnik evropske zveze kršč. strokovnih organizacij Jean Kulakowski. Glavno poročilo je imel na tej konferenci podpredsednik Theo Braun, katerega izvajanja so navzoči po temeljiti razpravi sprejeli in sklenili primerne resolucije.

Konferenca je znova poudarila potrebo, da imajo tudi delavci svojo besedo pri velikih odločitvah gospodarskega vprašanja. Ugotovil je, da lahko nastanejo ob tem, ko države znižajo ali odpravljajo carine za svoje izdelke, težave za delavstvo, ker zakonodajna ni povsod enaka in finančni predpisi niso prilagojeni nastajajočim spremembam. Konferenca je postavila zahtevo po skupnem evropskem načrtnem gospodarstvu, pri katerem naj bi odločali skupno

zastopniki delavcev, delodajalcev in raznih državnih oblasti. Opozorila je na potrebo evropskega sodelovanja pri pomoči manj razvitim narodom. To je potrebno ne le zato, ker so evropske države dolgo časa živele od bogastva kolonij, ampak tudi zato, ker se manj razviti narodi prebujajo in prevzemajo v svetu odgovorne naloge. Čim bolj bomo živeli s temi narodi v prijateljstvu, tem bolje bo v bližnji bodočnosti za nas Evropejce, ki predstavljamo le majhen del prebivalcev zemeljske oble. Konferenca kršč. sindikatov se je izreкла proti temu, da bi sprejemali v evropsko gospodarsko skupnost tudi take države, v katerih vlada diktatura ene stranke in v katerih so sindikati samo nekakšni priganjači za izvajanje načrtov vladajoče stranke.

Iz resolucij te delavske konference je razvidno, kako morejo posamezne krščanske delavske organizacije ene države vedno manj in manj vplivati na življenje, ako ne delajo povezano s podobnimi organizacijami drugih držav. Zato so sklenili kršč. delavci svojo mednarodno evropsko povezovalno še bolj okrepiti, ustanavljati temu primerne organe in nastopati v okviru skupne evropske poklicne sindikalne strategije v blagor delavstva držav združujoče se Evrope.

Iz filmskega sveta**Amerika ni več prvak v filmu**

Resnica, da je posvetna slava minljiva, ne velja le za filmske zvezdnike, marveč tudi za čarobni svet okrog Hollywooda. Mnogo znakov namreč kaže na to, da ameriška filmska umetnost vedno bolj zgublja na svojem prvenstvu, katerega ji je svet do sedaj brezdvomno priznaval. Najbolj je to razvidno iz številčnega in trgovskega upadanja filmskega prometa. Tako se je morala ameriška filmska trgovina umakniti kar na tretje mesto; pred njo namreč stojita francoska in italijanska kinematografija. Čeprav je v zadnjem času Amerika dala nekaj mogočnih vefilmov, kot so »Ben Hur« in »Spartacus«, vendar ti ne morejo odtehtati množice manj vrednih filmov, ki zdaleč ne dosežajo evropskih povprečnih filmov.

Mnogo pove nadalje dejstvo, da je v evropski, zlasti pa še v italijanski filmski in-

dustriji zaposlenih cela vrsta boljših ameriških igralcev in režiserjev. Tudi se sicer zelo radi mudijo ameriški zvezdniki v evropskih mestih na daljših dopustih ter se skušajo približati tamošnjim kulturnim in družabnim krogom. Nekateri teh Američanov so se že kar stalno naselili v Evropi — zlasti v Rimu, od česar imajo tudi gmotno korist, ker se tako umaknejo dolžnosti plačevati visoke davke, ki so v Ameriki v veljavi.

Globlji vzroki temu upadanju slave Hollywooda pa bodo v zastarelosti njegovega ustroja in v plitvosti njegovega ustvarjanja. Ameriški filmi ne ugajajo več, ker ne znajo problemov sodobnosti zajeti dovolj moderno. Tudi evropska miselnost se vedno bolj zaveda svoje svojstvenosti in oboževanje vsega, kar prihaja iz Amerike, je postalo nekaj zastarelega. Posebno pa so evropskemu filmu pridobili svetovni sloves veliki režiserji, kot so: Fellini, Rosellini, Visconti in De Sica. Ti najboljši režiserji

Malo lepega vedenja:

Dvojna mera pri gostih

Kar dobra je domisljica neke služkinje, ki je vprašala svojo muhasto gospodinjo: »Gospa,« rekli ste, da dobimo zvečer goste; kako pa naj pripravim večerjo: ali tako, da bodo gostje še večkrat prišli, ali pa tako, da jih ne bo nikdar več?

Kako je muhasta gospodinja odgovorila, domisljica ne pove...

Pa vendar je z gosti mnogokrat podobno, kakor pravi domisljica. Je že tako, da so nam nekateri gostje bolj všeč, drugi pa manj in kar težko je prikriti dvojno mero, s katero sprejemamo svoje ljube in neljube goste.

Janez je praznoval svoj rojstni dan. Povabil je sorodnike, prijatelje in znance, med njimi tudi nekega uglednega gospoda z gospo. Pravzaprav sta bila ta dva središče družbe. Janez je namreč pričakoval od njiju koristi, zato se je na vso moč prizadeval, da bi jima v vsem ustregel. Ves čas se je razgovarjal z njima in ju skušal zabavati. Ostali pa so se zabavali po svoje; nekateri pa so se tudi dolgočasili.

Toda nesreča ne počiva. Uglednemu gostu je padla iz rok kristalna čaša na tla in se razbila. Gospodu je bilo nerodno. Janezova ženka pa je pritekla k mizi in pomirila gosta, češ, saj to ni nikaka škoda... Kmalu zatem pa se je neki gospe na nasprotni strani mize razlilo vino po belem prtu. Gospa se je v zadregi opravičevala, a Janezova žena je z veliko nejevoljo in glasno godrnjaje brisala po mizi in še neprijazno oškivila gospo.

Dvojna mera: za ene tako, za druge drugače! Pa to še ni vse. Po pojedini je Janez razkazoval uglednima gostoma svojo knjižnico. Prijazno in sladko jima je ponujal to ali ono knjigo, toda gosta sta ponudbo hvaležno odklonila. Ko pa je takoj nato neki drugi gost prosil Janeza, naj mu posodi neko knjigo, katero tako želi prečitati, mu je Janez osorno odgovoril, da knjig nič kaj rad ne posoja, ker se umažejo; sicer pa prav tisto knjigo sam trenutno bere...

Ni težko ugotoviti, da sta Janez in njegova ženka zelo neolikana gostitelja. Prav gotovo se jima bomo hvaležno zahvalili za povabilo in se ne bomo odzvali, da nas morda tudi ne doleti slabši delež iz njune dvojne mere.

Pomni, ko sprejemaš goste, da so vsi povabljeni gostje enako vredni, zato skušaj biti do vseh enako prijazen, vljuden in postrežljiv; pa naj sedijo gostje na prvih ali na zadnjih mestih. Zadrži se pri vsakem gostu vsaj nekoliko in se za nje zanimaj. Obvladaj se, četudi ti gost po nesreči pokvari najboljše servise! Tudi ne delaj razlike, ko ponudiš to ali ono gostom; če nimaš za vse, rajši ne ponujaj.

Za dobro voljo**Pozno spoznanje**

Miha pripoveduje Urhu: »Dvajset let sva živela jaz in moja žena popolnoma srečno!« »In potem, kaj se je zgodilo?« ga vpraša Urh.

»Potem sva se spoznala... No in ti, kdaj si ti spoznal svojo ženo?«

»Kmalu po poroki,« odgovori naglo Urh.

Poguma mu manjka

Plah mladenič, ki si ni upal razkriti ljubezni svoji dragi, se končno ožunači in ji reče: »Dragal! Bi ti bilo všeč biti pokopana v naši družinski grobnici?«

so tako pripomogli, da postaja Rim počasi to, kar je bil Hollywood še pred nedavnim in Cinecitta je postal hrepenenje vseh onih, ki iščejo kariero v filmski umetnosti.

Filmski festival v Cannesu

V Cannesu na Francoskem so zaključili XV. mednarodni festival, ki je bil največja filmska prireditev te vrste v zadnjem času. Saj uživajo prav festivali v Cannesu največji sloves. Predvajanih je bila cela vrsta filmov in podeljenih je bilo tudi običajno število nagrad. Veliko odlikovanje »Zlate palme« je prejel brazilski film »Dana obljuba« in to po daljših razpravljanih razsodišč. Nagrade za najbolj dovršeno igranje pa so dobili štirje igralci ameriškega filma: »Enodnevno potovanje v noč« ter oba glavna igralca angleškega filma »Medeni okus«, pri čemer se je zlasti odlikovala 19letna Rita Tushingham. Odlikovanja so pa bili deležni grški film za najboljšo transpozicijo, italijanski film za komedijo in za kratke filme Poljska, Holandska in Francija.

MOTORNE VERIŽNE ZAGE

(Motorkettensägen)

znamk Stihl, Jonserseds, Pioneer, Klington in Solo naročite najceneje pri domačem podjetju

Johan LomšekTIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246Ugodni plačilni pogoji - tudi na obroke. Zah-
tevajte cenike in brezobvezno predvajanje (Vor-
führung) na Vašem domu.

Priložnostni nakup že rabljenih žag.

jem, se boš odpočil pa meseca oktobra. Saj je večkrat jesen lepša kot poletje.

Janko: Toda v jeseni je v planinah že hladno.

Mati: Boš šel pa k stricu na deželo... Še nekaj bi te rada vprašala, Janko.

Janko: Kaj pa, mati?

Mati: Včeraj sem te videla v družbi tistega tvojega znanca, o katerem ne govoriš nič dobrega. Baj se tudi doma slabo vede; posebno do matere je surov in nevljuden.

Janko: Vem, da ga mnogi ne marajo; vendar ni hudoben. Z menoj je vedno vljuden in prijazen.

Mati: Morda prav zato, da bi se pajdašil s teboj in te zapeljeval.

Janko: Ne verjamem.

Mati: Morda se boš kmalu prepričal, da imam prav. Saj imaš polno drugih dobrih prijateljev, zato se ne druži z njim, da ne zaideš na slaba pota.

Janko: Hvala, mama, za opomin in opozorilo. Biti hočem zelo previden in se ga bom skušal izogibati...

Blagor mladini, ki ima starše, ki imajo razumevanje za njih življenjska vprašanja. Saj strog ukaz in nerazumevajoča trdota tako rada mlada srca odbije, zakrknje...

P * I * S * A * N * O * * * B * R * A * N * J * E

Pierre l'Ermite:

ŠTIRJE TAKSIJI

Ta teden sem moral vzeti za nujna pota po Parizu štirikrat taksi.

Večkrat so me že vpraševali, kje dobivam že štirideset let, teden za tednom snovi za svoje članke?

Povsod, celo pri taksijih...

Resničen časnikar lahko zajema snovi za svoje članke povsod. Jaz imam v kotu svoje delovne sobe morda tisoč osnutkov in načrtov, ki jih morebiti sploh ne bom mogel nikoli obelodaniti.

Tu imate današnjega.

Prvi taksi... Torek je.

Dežuje! Kar lije!

Šofer — majhen zavaljenec — me je naložil s takim in takim obrazom; sicer je pa tudi njegov voz tak in tak kakor on sam... Toda poklical sem si v spomin pesnikove besede: »Kaj mar mi je čaša, samo da je kaplja!»

»Kaplja« je bila v tem primeru možnost, da lahko hitro in s celimi kostmi dospem do nekega bolnika, ne da bi bil popolnoma premočen.

Kar pa zadeva čašo!...

Šofer je drvel, kot bi kdo streljal za njim.

Dvakrat so ga zato drugi tovariši nadrli. Podrsoval je, zadeval ob pločnike... sunoma zaviral...

Ob prihodu pnevmatike žalostno zaškripale, ko podrsijo po kamnitem tlaku Bizetove ceste, kjer najde mož še priložnost, da zadene ob nek velik kamijon in skrivi svoje blatnike.

Izstopim in poravnam račun. Potem ga nagovorim. Jaz se vedno rad razgovarjam s šoferji:

»Pasje vreme!...«

»Da!«

»Oho? Ali vam bodo kaj očitali, ker ste skrivili blatnike?«

»Da.«

»Zdi se pa, da vas to ne vznemirja mnogo?«

Tedaj pa medved, kateremu se je komaj ljubilo odpirati usta, kar odskoči na svojem sedezu:

»Pa menda vendar ne mislite, da si bom nakopaval za »Družbo« še sive lase...?«

Drugi taksi... Bilo je naslednjega dne, v sredo.

Vreme je še slabše nego včeraj. Dežju se je pridružil še veter... Vleče od vseh strani. Pločnik je kar nastlan z odpadlim listjem.

Avtomobil je bil ena tistih zastarelih »škatal«, ki jih niti ne predelujejo več in ki jih poceni kupujejo na stari krami le majhni prevozniki.

Ta se kotali dalje že iz nekake navade. Stopnica je vsa zvita, prevleke na sedežih vse razpokane, mesto podnožnika s položene stare, obrabljene in napol trhle deske. Obe okni sta spuščeni... Pravim »okni, toda ne vem, če je v njih sploh steklo? Vsekakor mi je popolnoma nemogoče, da bi jih izvlekel na dan, ker so brez jermenov... Najbrž jih je odnesel kak iznajdljiv naročnik, da si bo brusil zjutraj ob njih svojo britev...

V taksi torej vleče od vseh strani... Ves sem premražen in premočen...

Končno dospemo.

»V vašem vozu pa ni vroče!...«

»Kaj mislite, da je meni na mojem sedezu toplo?«

»To je jasno! Toda vi to veste in se lahko dobro pokrijete. A jaz sem mislil, da bom lahko zaprl okna... Grem predavat, a sem ves premočen...«

»E, to je stvar nadzornika garaže. In če se on požvižga na to, zakaj naj bi se potem gnal jaz?«

Tretji taksi... Četrtek je, proti pol dnevu.

Krasno vreme...

Monsojski park je pravi raj. Drevesa se zlate... Sončni žarki prodirajo med njih vejevje in razsvetljujejo bisere po mokrih tratah.

Kosi, golobje in vrabci razveseljujejo malčke iz moje župnije, ki jim potresajo drobtine.

Taksi drdra počasi pred strogimi očmi stražnika parka.

To je jako lep voz s šestimi cilindri, popolnoma nov, opremljen z znakom neke velike družbe. Toda vzdrževanje tega voza je naravnost sramotno.

Čim vstopim, mi že udari v nos oster smrad po starem tobaku in me začne dušiti. Po podnožniku je vse polno svežih pljukov... po sedežih pa bananinih olupkov in mastnega papirja.

Kakšni neotesanci so se pač vozili tu...?

Ko izstopim, se ne morem zdržati, da se ne bi pritožil:

»Povejte vendar, gospod šofer..., vi pripadate resni in veliki družbi... garažist vam je zjutraj gotovo izročil čist voz?«

»Da... a zakaj vprašate to...?«

»Vi pa od zjutraj niste več pogledali vanj...?«

»Ne... jaz gledam vedno le naprej... Notranjščina voza ni moj posel.«

Četrta taksi.

Vzel sem ga včeraj, na Villierjevi cesti, da bi šel zopet pogledat svojega torkovega bolnika.

Šofer je bil ljubezniv... pazljiv, a vendarle nekako dostojanstven; v široki, ohlapni suknji lešnikove barve in v rokavicah.

Njegov voz je bil preprost, a ličen, kot bi bil nov. Vse je očiščeno... Nikljasti in bakreni deli se blešče... Opazim celo rože... Res, čisto sveže rože, astre. In močno, modro obrobljeno platno varuje prednje sedeže pred nogami morebitnih neolikancev...

S posebnim veseljem poudarjam to čistočo... Sklonim se še naprej in opazim ob števci za hitrost sv. Krištofa in majhno bakreno tablico, na kateri je vdolbeno: Edmund N...

Edmund?

Camille Melloy:

Sinovsko darovanje

Najlepši trenutek mojega življenja ni bil na dan prvega svetega obhajila in tudi ne dan moje nove maše, temveč tisti, ko sem obhajal svojo lastno mater na smrtni postelji.

Soba je bila vsa bela od svežega platna in od molitve. Med dvema prižganima svečama je stal križ iz črnega lesa, ki sem ga poznal že od mladih nog. Dvigal se je iz zemeljske oble, po kateri se je poigraval odsev plamenčkov, in na križu je visel porcelanast Kristus. V napeti tišini in zatopljen v molitev sem stopil, stiskajoč na svoje prsi škatico, v kateri je bil Bog. Ne vem, ali sem se točno držal obrednika. Vejica je trepetala v moji roki, medtem ko sem blagoslavljaval svojo mater. Dvignil sem hostijo, toda svete besede so se dušile v mojem grlu in se upirale celemu mojemu

N. V. GOGOLJ:

Majska noč ali utopljenka

»Kaj praviš, gospod pisar, ali ni od hudiča ta pretkanec?«

»Od hudiča, gospod starosta!«

»Ali ni zadnji čas, da jim pošteno spravimo vest, tem razposajencem, in jih prisilimo, da pridejo k pameti?«

»Čas, gospod starosta, zadnji čas!«

»Ti frkolini ti... Zaboga! Zdi se mi da slišim kričati na ulici svojo svakinjo... Ti frkolini si domišljajo, da imajo opraviti s svojim človekom. Mislijo, da sem jim brat, navaden kozak.« Starosta je zakašljal, namrdnil čelo in pogledal tako, da ni bilo težko uganiti, da misli spregovoriti nekaj važnega. »V letu tisoč sedem sto... teh prekletih letnic si pač ne morem nikoli zapomniti, pa naj me ubijejo... torej v tistem letu je dobil komisar Ledačij ukaz, da izbere izmed kozakov najpametnejšega...« Ob tem je starosta dvignil kazalec. »Torej najpametnejšega, da spremlja carico. Takrat sem bil...«

»Kaj bi govorili! To je že vsem znano, gospod starosta. Vsi vemo, da ste bili deležni caričine milosti. Priznaj sedaj, da sem imel prav: zmotil si se, zmotil, ko si trdil, da si ujel malopridneža z navzen obrnjenim ovčjim kožuhom!«

Ob izstopu čestitam šoferju:

»Kako vzorno vzdržujete voz!...«

»Vzorno? Verujem vam! Voz je moj!... Sicer še ni ves plačan, a bo skoro... Ej, v njem so vsi moji prihranki... Cigare, ki jih nisem pokadil!«

In besede »Voz je moj« je izgovoril naravnost slovesno.

»Zato tudi skrbim!... In enako tudi moja žena! In moja hči. Čisti ga v prvi vrsti ona, tako da se ves sveti. In hči ga okraši vsako jutro tudi z rožami... Stanujem v Šarentonu in imam tam tudi majhen vrtič...«

»Ali ne naletite časih tudi na neotesane naročnike?«

»O... ne da bi to očitno pokazal, ne sprejemem vsakega. Vedno je lahko najti izgovor, da odklonim naročnika. In potem... Saj ste opazili to majhno ogleдалce pred menoj! S tem vidim v svoj voz, kot bi sedel sam tam... Torej!«

»Da... razumem!...«

Temu vrlemu šoferju dam lepo napitnico. In ko me nekoliko začudeno pogleda, še dodam:

»In voščim vam tudi najboljše za god. Ta teden je sv. Edmund.«

»Vi veste to?«

»Župniki vedo vse!«

»Prehiteli ste celo mojo ženo...«

»To me prav veseli... Sicer je pa tudi meni ime Edmund.«

»A, tako.«

In stisneva si roke kot dva prijatelja.

In ves dan so mi donele po ušesih besede: »Voz je moj!... Zato tudi skrbim zanj.«

Voz je moj... Krik iz dna celih vekov, ki potrjuje obenem tudi pravico, spoštovanje, dostojanstvo osebne lastnine.

Še malo kdaj sem mogel na tako preprost in jasen način otipati glupost in sleparijo socializma, komunizma in vseh čenč na »izem« iz sličnega testa...

čavala zahvalno molitev. S polnimi pljuči smo vdihovali Nebo. Moja duša je prišla iz nekake milostne kopeli, ki jo je bila olajšala in presnovala. Z bratom sva se približala njenemu vzglavju, da bi čestitala mami. Njen dih je bil že dva dni zasopel.

»Hvala, moj mali Oktav... Hvala, moj mali Kamil...« je dejala, ustavljajoča se pri vsaki besedi.

Tisti ponedeljek je bil lep februarjski dan; pokalo je od mraza in dan je bil blesteč in zvenceč kot kristalna čaša. Večerilo se je že; za vrtem se je nebo potresalo z nežno plastjo oranžnega cvetnega prahu.

Moj brat Jožef je prišel iz sobe in nam tiho dejal: »Umira.« Bilo je ob pol petih...

Tisti hip je začela peti na sosedovi hruški brinovka. Prva tisto leto, Pela je nenavadno dolgo. Njen glas se je razlival kot najčistejša ledenica ob nastopu prvega južnega vremena. In jaz sem mislil na ptiče, ki jih je moja mati tako ljubila in jih hranila. Štiri ali pet vrabčkov se je vračalo še vsak dan na dvorišče iskat drobtinic, kakor so se bili navadili še zadnjo zimo. V tej naravi je manjkala ena slika: materine kretnje, besede, smehljaj, ki so sprejemali male prijateljčke, ptičke.

Umiranje je trajalo deset ur. Dihanje je postalo naglo in se je mešalo z majhnim, globokim hropenjem. Mati ni več spregovorila. Njene roke so bile že mrzle, kakor mrtve. Zdaj eden in zdaj drugi smo držali njeno desnico, da je stiskala velikonočno svečo. Pobožne in tolažilne molitve za umirajoče so prosile. Dali smo svoji materi še poslednjo odvezo. Nenadoma so se njena usta skrčila in iz njih se je potočila voda. Tedaj sem se zrušil v bolesti.

Nekateri so me hoteli odvesti, toda jaz sem se krčevito upiral. Redovnica je brez prestanka molila s čistim in mirnim glasom. Moja mati je ugašala kakor dogorela sveča! Dvakrat ji je zastal dih, tretjič za večno. Najstarejši duhovnik je ujel njen poslednji izdih na razpelo za dobro smrt, ki mu ga je med vojno blagoslovil Benedikt XV. ob našem romanju v Rim.

Trenutek tišine je napolnil sobo z večnostjo: to je bila materina duša, ki so jo odnašali angeli.

Tedaj je okoli mrtvaške postelje nenadoma izbruhnili vse zadrževano ihtenje od bolečine strnih teles. Oktav, ki ne bi hotel jokati, je čudno plakal, kakor bi se razdraženo smejal.

Oče, ki je glasno molil ob vzglavju svoje žene, a so ga odstranili že pred koncem, je čakal v kuhinji in tam prebiral svoj rožni venec. Jožef mu je šel previdno naznaniti turobno sporočilo. Padel je na kolena in obrnjen proti križu vzkliznil: »Vaša mati je v nebesih.« In vdanost tega zlomljene-ga starca je bila naravnost zvišena.

Bilo je okoli dveh ponoči.

Ob zori so pristopili v župni cerkvi k oltarju trije duhovniki v črnih mašnih plaščih, da darujejo nebeško daritev za svojo mater...

v ključavnici, toda ključ ni bil pravi. Ne-potrpežljivost oblasti je bila vse večja. Začel je spet šariti po žepih, v katerih ni našel drugega kakor razne smeti. »Ga že imam!« je končno vzkliznil in privlekel velik ključ iz globine obsežnega žepa svojih širokih platnenih hlač.

Ob teh besedah so začela srca naših junakov, ki so se tako rekoč zlija v eno samo, tako močno in glasno lbiti, da so preglašila glas ključa, ki je zaškrtnil v ključavnici in jo s težavo odprl. Vrata so se odprla... Starosta je prebledel kakor platno, žganjarja je spreletel mraz in lasje so mu stali pokonci, pisarja je oblila zona, desetniki pa so bili kakor ukopani v zemljo in niso bili zmožni zapreti ust, ki so zazijala vsa v en mah, kakor da so se zgovorili. Pred našimi junaki je zopet stala svakinja!

Ta je bila sama vsa prestrašena, vendar se je opomnila in hotela stopiti bliže.

»Stoj!« je divje zakričal starosta in ji zaloputnil vrata pred nosom. »Gospoda, to je sam satan! Ogenj! Hitro zažgite! Ni mi žal uradnega poslopja! Zanetite bajto, hitro, da zgori hudič do poslednje koščice!«

Ko je svakinja za vrati slišala to grozno sodbo, je divje zakričala.

(Dalje prihodnjič)

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani)

nu društvnikov in iznesel poleg voščil še željo, da bi ženin kot društveni predsednik kakor doslej tudi znanprej posvečal svoje bogate darove in ves svoj idealizem društvenemu procvitu; v imenu fantovskega odseka »Črni klobuk« je pozdravil mlado družino Anzej Čokl, Herman Kariš pa je počastil ženina in nevesto — oba sta vneta pevca, med drugim tudi člana pevškega zbora »Gallus«, pri katerem sta se spoznala — z mešanim pevskim zborom domačega prosvetnega društva. In tako je vsa slovesnost izvenela v eno samo lepo domačo pesem.

Nedeljo nato je privedel pred oltar svojo nevesto Cvetko Korenovo iz Večne vesi mladi Pušnik, J. Jenšac iz Podroja. Poročne obrede je opravil ob mogočnem petju domačih in okoliških cerkvenih pevcev nevestin bratranec č. g. Fr. Božič. Tudi novi par je bil deležen številnih voščil, posebno še s strani katoliške mladine in cerkvenih pevcev. Ženin in nevesta sta namreč že dolga leta zvesta cerkvena pevca, ženin je bil tudi več let vzoren dekanijski voditelj katoliške mladine, nevesta pa aktivistka.

Gratulantom se pridružuje še naš list z iskreno željo, da bi se vsem štirim vrlim mladim zakoncem izpolnilo voščilo, ki je blestelo na vratih Pušnikovega dvora:

Naj Bog Ti blagoslov rosi
v zakonu tja do konca dni!

Za smeh

Žena se je vrnila domov in že na pragu zavohala duh po zažgani pečenki.

»Toda, šasa,« je nevoljno rekla, »obljubil si mi, da boš od časa do časa pogledal v peč«

Mož pa se je opravičeval: »Saj sem, toda nazadnje je bilo toliko dima, da nisem nič več videl...«

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 11. 6.: 7.30 Kar želite, zaigramo. — TOREK, 12. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Otroci, poslušajte! — SREDA, 13. 6.: 14.15 Poročila, objave. — V sredo popoldne v prijetni družbi. — ČETRTEK, 14. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Iz lepih slovenskih knjig. — PETEK, 15. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Moj prijatelj zemljevid... — SOBOTA, 16. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.25 Za našo vas. — NEDELJA, 17. 6.: 7.30 Duhovni nagovor. — 8 pesmijo in glasbo pozdravljam in voščimo.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 8. 6.: La Traviata, opera. — Sobota, 9. 6.: Hochzeitsnacht in Paradies (zadnjič v tej sezoni). — Nedelja, 10. 6.: La Traviata, opera. — Ponedeljek, 11. 6.: Im Weißen Röhl. — Sreda, 13. 6.: Im weißen Röhl. — Četrtek, 14. 6.: Im Weißen Röhl. — Petek, 15. 6.: Die Lustige Witwe, (zadnjič). — Sobota, 16. 6.: Mit besten Empfehlungen. — Nedelja, 17. 6.: La Traviata. — Začetek vedno ob 19.30 uri.

KOMORNI ODER

Do 31. avgusta zaprto!

Športni kotichek

Svetovno prvenstvo v nogometu

Sedmo svetovno prvenstvo v nogometu se vrši v času od 30. maja do 17. junija t. l. v državi Čile v Južni Ameriki. Še za noben svetovni nogometni turnir ni vladalo po športnem svetu tolikšno zanimanje in bilo toliko užitij, napovedovanj, kakor za letošnjega. Čim bolj se je bližal dan tekmovanja, ko so se pomerili prvi pari, tem večja je bila nervoznost; napetost je tik pred startom prvih nasprotnikov dosegla tako višino, da je mejila že kar na abnormalno stanje, kajti iz samih izjav trenerjev in drugih merodajnih činiteljev moštev iz posameznih držav, se ni bilo mogoče več spoznati. Nešteto je bilo razmotiranj o sistemih, ki se jih poslužujejo posamezna moštva pri igri in polno je bilo prerokovanj o izidih pojedinih borb. Toda že takoj prva srečanja so marsikomu prekrižala račune. Upoštevati moramo namreč, da je poleg taktike in tehnike potrebna neverjetna vztrajnost in sreča, brez katere le redkokdaj pridemo do zaželenega uspeha. In končno še tega ne smemo prezreti, da je žoga okrogla in zato precej muhasta.

Za letošnje svetovno prvenstvo je razdeljenih 16 finalistov v naslednje štiri skupine: 1. skupina: Uruguay, Kolumbija, Rusija, Jugoslavija. 2. skupina: Čile, Švica, Nemčija, Italija. 3. skupina: Brazilija, Meksika, Španija, Češkoslovaška. 4. skupina: Argentina, Bolgarija, Madžarska, Anglija.

Prvi dan tekmovanja sta se srečala prva dva nasprotnika iz vsake skupine in so bili doseženi tile rezultati:

Uruguay:Kolumbija 2:1 (0:1);

Čile:Švica 3:1 (1:1);

Brazilija:Meksika 2:0 (0:0);

Argentina:Bohgarija 1:0 (1:0);

Drugi dan sta se srečala tretji in četrti nasprotnik iz vsake skupine in je prinesel tele rezultate:

Rusija:Jugoslavija 2:0 (0:0);

Nemčija:Italija 0:0;

Španija:Češkoslovaška 0:1 (0:0);

Madžarska:Anglija 2:1 (1:0)

Tretji dan je prinesel naslednje rezultate:

Uruguay:Jugoslavija 1:3 (1:2);

Brazilija:Češka 0:0;

Argentina:Anglija 1:3 (0:2);

Čile:Italija 2:0 (0:0).

Tekme četrtega dne:

Kolumbija:Rusija 4:4 (1:3);

Švica:Nemčija 1:2 (0:1)

Meksika:Španija 0:1 (0:0);

Bohgarija:Madžarska 1:6 (0:4).

Ivo Kermavner

TATOVA OPOROKA

V ameriškem mestu Oklahoma Cityju je neki večkrat obsojeni žepar zapustil svoje imetje v dober namen. Na njegovo željo bo sezidana hiralnica za žeparje. Ti bodo na stara leta, ko jim ne bo več mogoče opravljati poklica, lahko mimo živeli notri in se kot dostojni ljudje poslavljali od sveta. Ta socialno čuteči človek je pač dobro vedel, da žeparski poklic ne bo izumrl.

V neizmerni žalosti sporočamo, da je odšla po večno plačilo k nebeškemu Očetu naša ljubljena mati, sestra, teta, svakinja, gospa

Marija Kovač

Rutnikova v Kazazah

po krajši bolezni, katero je vdano prenašala, v sredo, dne 6. junija, v 66. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere.

Ljubljeno pokojnico bomo spremili na njeni zadnji zemeljski poti v soboto, dne 9. junija, ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Kazazah na domače župnijsko pokopališče.

Pokožno mater priporočamo vsem znancem in prijateljem v pobožno molitev in blag spomin.

K a z a z e, dne 6. junija 1962.

V neizmerni žalosti:

Jožef, Lambert, Pavel in Valentin: sinovi;

Marija, por. Zmavcer; Matilda, por. Knafli; Ana, por. Enzi; Angela, por.

Petrač; s. Magdalena s. Petronila, s. Imakulata: hčerke

Ignacij, Ferdinand, Jožef in Ludovik: bratje

v imenu vsch ostalih sorodnikov.

Oglašuj v našem listu!

Vse „JOKA“-izdelke — kavče — preproge — žimnice — klavirje — harmonije

dobite ugodno pri

FRANZ KREUZER's Wtw.

prodaja pohištva in klavirjev

Klagenfurt, Kardinalplatz 1,

tel. 23-60

JEDER TRINKT NUR

PAGO

Fruchtsaftgetränke

naturrein ohne Essenzen ohne Säuren

× Jede Flasche pasteurisiert!

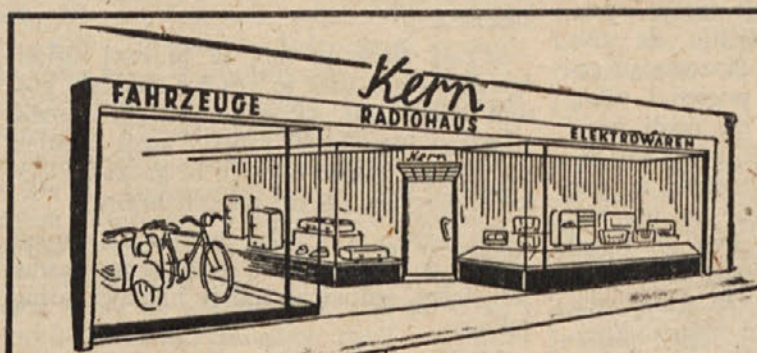
Klagenfurt, Waagplatz 7

Najnovije kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinske potreščine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLAGENFURT, Paulitschgasse (Prosenhof)

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

Radiohaus
KERN

Klagenfurt, Burggasse

Ugodna plačila na obroke

OBVESTILA

NOVE SKLADBE ZA PRANGANJE
ZA ČESCENJE SV. REŠNJEGA TELESA

Naš priznani skladatelj Anton Nagele je za letošnje pranganje pripravil nove, lepe melodije pesmi v čast sv. Rešnjemu Telesu (Pange lingua, Praznika svetega, Beseda večna, O Jezus radost, O večni in najvišji Kralj). Toplo jih priporočamo vsem našim organistom in pevcem. Razmnoženo na 6 listih. Naprodaj pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu. Cena vsch 6 listov le 3.— šil. Sežite po njih, da so poravnajo stroški izdaje. Na razpolago so listi za vse pevce. Priporočamo!

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Rimu sporoča vsem prijateljem in zlasti izobražencem, da je v pripravo na vesoljni cerkveni zbor izdalo

VZHODNI ZBORNİK 1962.

Edinstvena knjiga, ki spada v knjižnico slehernega našega izobraženca.

Naprodaj pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu.

Filmska ocena

Bistrica v Rožu. — Sobota, 9. 6.: Im Stahlnetz des Dr. Mabuse (IV). — Primitiven grozljiv kriminalni film. S premislekom! — Nedelja, 10. 6.: Die Ehe des Herrn Mississippi (IV). — Komedija — moralni zadržki! — Ponedeljek, 11. 6.: Rocco und seine Brüder (IVa). — Družinska drama. Sprememba življenjskega okolja privede brate v težke spore. — Sreda, 13. 6.: Alle lieben Pollyanna (II+). — Ljubezniva zgodba otroka brez staršev, ki očara in spremeni neko ameriško mesto.

Borovlje. — Sobota, 9. 6.: Veronika, die Magd (IVb). — Zlagan film iz gorskih krajev. Moralni zadržki! — Nedelja, 10. 6.: Das Riesennad (III). — Življenjska zgodba dveh dunajskih zakoncev od začetka tega stoletja do današnjih dni. — Ponedeljek, 11. 6.: Ein Stern fällt vom Himmel (IIa). — Veseloigra. — Torek, 12. 6.: Junge Liebe — große Gefahren (III). — Na dveh primerih naj bi se pokazala potrebna pravčasne razjasnitve življenjskih skrivnosti. — Četrtek, 14. 6.: Der Henker ist unterwegs (IVa). — Kriminalni film o neki tihotapski tolpi. Radi umorov na tekočem premisleki.

Dobrla ves. — Sobota in nedelja, 9. in 10. 6.: Glocken läuten überall (IVa). — Konflikti med podeželskim župnikom in njegovimi materialistično usmerjenimi nasprotniki. Za odrasle s premislekom. — Ponedeljek, 11. 6.: Stadt ohne Mitleid (IV+). — Dramatičen film. Kter so zapeljali neko mladostno dekle, se morajo štirje ameriški vojaki zagovarjati pred sodiščem. — Sreda, 13. 6.: Nachts fällt der Schleier (IVb). — Dve bogati sestri in neki moški se zapletejo v skrivnostne dogodivščine.

Miklavčevo. — Nedelja, 10. 6.: Tausend Sterne leuchten (III). — Čeden Revue film z dobrimi aktivistami. — Nedelja, 11. 6.: Kein Mann zum Heiraten (III). — Veseloigra o nekem uspešnem športniku, ki hoče svoji nevesti in njenemu očetu dokazati, da zna tudi delati. — Četrtek, 14. 6.: Nachts fällt der Schleier (IVb). — Glej pod Dobro ves!

Pliberk. — Sobota in nedelja, 9. in 10. 6.: Denn der Wind kann nicht lesen (V). — Ljubezenska zgodba angleškega oficirja in neke Japonke v Indiji leta 1943. — Ponedeljek, 11. 6.: 1000 Augen des Dr. Mabuse (IV). — Zločince kontrolira neki hotel na tajen način. Kriminalni film. — Torek, 12. 6.: Der Colt sitzt locker (IV). — Film iz divjega zapada. — Četrtek, 14. 6.: Kreuzfahrt ins Geheimnisvolle (III+). — Dokumentarni film o živalstvu in rastlinstvu ter o posebnostih Avstralije in Oceanije.

Sinča ves. — Petek in sobota, 8. in 9. 6.: Karthago in der Wüste (IV). — Nedelja, 10. 6.: Das Spukschloß in Spessart (IV+). — Moderna komedija o strahovih z živimi ironijo. — Ponedeljek, 11. 6.: Schick deine Frau nicht nach Italien (III). — 2 ženi ubežita svojima možema. Veseloigra s popevkami. — Torek, 12. 6.: Durchbruch bei Morgenrot (IV). — Ameriški mornarski vojni film. — Sreda in četrtek, 13. in 14. 6.: Rauschgift — Banditen (IVa). — Gangsterski film. Radi številnih umorov premisleki! — Petek in sobota, 15. in 16. 6.: Aus dem Tagebuch einer Verführten (IVb). Nemški „problem“ film po nekem ilustriranem romanu. Za odrasle z resnim premislekom!

St. Jakob v Rožu. — Sobota, 9. 6.: Dracula (V). — Brezokusen grozljiv film, ki ga odsvetujemo. — Nedelja, 10. 6.: Freddy, die Gitarre und das Meer (III). — S tiralico iskan mornar dokaže svojo nedolžnost in si pridobi nevesto. — Ponedeljek, 11. 6.: Kauf dir einen bunten Laufballon (IIa). — Ljubezenska zgodba med odrskim arhitektom in bodočo „zvezdo“. — Sreda, 13. 6.: Männer, die in Stiefeln sterben (III). — Borba dveh prijateljev, ki stojita v začetku v različnih taborih proti tolpi zločincev.